

محتوا ویژه کتاب

- پاسخ به تمامی فعالیت‌های کتاب درسی
- موارد مهم و سوالات امتحانی
- نکته‌های مهم و پیام قرآنی
- ارزشیابی مستمر همراه با پاسخ و بارم‌بندی
- آزمون‌های نوبت اول و دوم با پاسخ و بارم‌بندی

آموزش قرآن

جلسه اول: سوره شوری

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.
وَحْيٌ کردیم، وصیت کردیم، متفرق نشود، تشریع کرد، وصیت کرد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
سفارش کردیم، وصیت کردیم	وَصَّلَنَا	۴	تشریع کرد، مقرر کرد	شَرَعَ	۱
متفرق نشود، پراکنده نشود	لَا تَتَنَقَّرُوا	۵	سفارش کرد، وصیت کرد	وَصَّلَنَا	۲

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- شَرَعَ لَكُمْ: تشریع کرد برای شما
- ۲- ما وَصَّلَنَا بِهِ: آنچه سفارش کرد به آن
- ۳- أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ: وَحْي کردیم به سوی تو
- ۴- ما وَصَّلَنَا بِهِ: آنچه وصیت کردیم به آن
- ۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ: که به پا دارید دین را
- ۶- لَا تَتَنَقَّرُوا فِيهِ: متفرق نشود در آن

انس با قرآن در خانه

ب- معنای قسمت اول آیه ۱۳ سوره شوری را بنویسید.

- ۱- شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ: تشریع کرد برای شما از دین.
- ۲- ما وَصَّلَنَا بِهِ نوحاً: آنچه وصیت کرد به آن نوح را.
- ۳- وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ: وَاحِدَة وَحْي کردیم به سوی تو.

۴- وَ مَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَى وَ عِيسَىٰ؛ وَ أَنْجَهُ وَصْيَتْ كَرْدِيمْ بِهِ آنْ إِبْرَاهِيمْ وَ مُوسَى وَ عِيسَى رَا.

۵- آنْ أَقِيمُوا الدِّينَ؛ كَهْ بِهِ پَا دَارِيدْ دِينْ رَا.

۶- وَ لَا تَنْفَرُّ قَوْافِيهِ ... ۱۳: وَ مُتَنْفِرْ نَشَوِيدْ دِرْ آنْ.

ج- از صفحه اول سوره شوری (۴۸۳) حداقل سه عبارت را که می‌توانید معنا کنید، بیایید و همراه با معنا بنویسید.

۱- وَ هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ؛ وَ او بَلْنَدِمَرْتَبَهْ بَزَرْگَ است.

۲- فَرَيقُ فِي الْجَنَّةِ: گروهی در بهشت هستند.

۳- عَلَيْهِ تَوَكِّلْتُ: به او توکل کنم.

د- در صفحه ۴۸۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی که در دوره ابتدایی با آنها آشنا شده‌اید، آمده است. آنها را بیایید و یکی از آنها را همراه با معنای آن بنویسید.

متن: «وَ مِمَّا رَزَقْنَا هُمْ يُنْفِقُونَ»

ترجمه: و از آنچه روزی شان دادیم ببخشند.

۱۸

پنج (دزه اول متوسطه)

جلسه دوم: سوره زُخْرُف

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

شهر، آنها، پرسیدی از، مرده، اندازه

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
هدایت شوید، هدایت می‌شوید	تَهْتَدُونَ	۵	پرسیدی از	سَأَلَتْ	۱
اندازه	قَدْرٌ	۶	آنها، ایشان	هُنَّ	۲
سرزمین، شهر	بَلْدَةٌ	۷	محل آرامش	مَهْدٌ	۳
مرده	مَيْتٌ	۸	تا، شاید	لَعَلٌّ	۴

نکته

فعل ماضی پس از حروف شرط (إن، لو، ...) به صورت مضارع التزام معنای شود. مانند إن كُثُمْ مُؤْمِنِينَ: الْكَبُودِيدَ (← باشید) مُؤْمِنَ

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَلَيْشَنْ سَأَلَتْهُمْ؛ وَ اگر پرسیدی از آنها.

۲- مَنْ خَلَقَ؛ چه کسی آفرید.

۳- لَيَقُولُنَّ؛ حتماً می‌گویند.

۴- لَيَقُولُنَّ خَلَقُهُنَّ؛ حتماً می‌گویند آفرید آنها را.

۵- جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا؛ قرار داد برای شما زمین را محل آرامش.

۶- وَ جَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا؛ و قرار داد برای شما در آن راه‌هایی.

۷- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ؛ شاید شما هدایت شوید.

۸- بَلْدَةٌ مَيْتَا؛ شهری مرده را.

کل مطالعه

۹۰

آن‌س با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات ۹ تا ۱۱ سوره زخرف را کامل کنید.

۱- وَلَيْشَنْ سَالَتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ؛ وَ اگر پرسیدی از آنها چه کسی آفرید آسمان‌ها و زمین را.

۲- لَيَقُولُنَّ خَلَقْهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۹: حتماً می‌گویند آفرید آنها را خدای عزتمند دانا.

۳- الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا؛ کسی که قرار داد برای شما زمین را محل آرامش.

۴- وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُّلًا؛ و قرار داد برای شما در آن راه‌هایی.

۵- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۱۰: شاید شما هدایت شوید.

۶- وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَا يَقْدِرُونَ؛ و کسی که نازل کرد از آسمان آئی را به اندازه

۷- فَأَنْشَرَنَا بِمِنْ بَلْدَةٍ مَيِّتَةٍ، پس زنده کردیم به وسیله آن شهری مرده را

۸- كَذَلِكَ تَخْرُجُونَ ۱۱: این چنین شما را (در روز قیامت از قبرها) خارج می‌سازند.

ج- از صفحه ۴۹۱ قرآن کریم، حداقل ۳ عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

۱- وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ: و زمانی که گفت ابراهیم به پدرش و قومش،

شاید آنها بازگردند.

۲- لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ:

و قطعاً ما به آن کافر هستیم.

۳- وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ:

جلسه اول: سوره دخان

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
میان، بین	بَيْنَ	۵	مبارک، با برکت	مَبَارَكٌ، مَبَارَكَةٌ	۱
زنده می‌کند	يُحْسِنُ	۶	هشدار دهنده، بیم‌دهنده	هَشَدَارٌ دَهْنَدَهٌ	۲
می‌میراند	يُمْيِّثُ	۷	نَزَد	نَزَدٌ	۳
پیشیمان، پیشیمانی	أَوْلَىٰنَ	۸	ارسال کننده، فرستنده	مُرْسِلٌ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- وَالْكَثِيرُ مُبَارَكٌ: سوگند به کتاب روشنگر

۲- فِي تَلَيَّةٍ مُبَارَكَةٍ: در شبی مبارک

۳- أَمْرًا مِنْ عَنْدِنَا، کاری از نزد ما

۴- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَرَبُّهُ مُبَارَكٌ: رحمتی از پروردگارت

۵- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَرَبُّهُ مُبَارَكٌ: شتوای دانا

۶- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَرَبُّهُ مُبَارَكٌ: قطعاً ما بودیم فرستنده

۷- رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّكَ: رحمتی از پروردگارت

۸- السَّمِيعُ الْعَلِيمُ: شنوای دانا

۹- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَرَبُّهُ مُبَارَكٌ: قطعاً ما نازل کردیم آن را

۱۰- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَرَبُّهُ مُبَارَكٌ: می‌میراند

۱۱- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ وَرَبُّهُ مُبَارَكٌ: پروردگار پدران پیشیمان شما

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۸ سوره دخان را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- حَمٰءٌ : حَمَّمٌ

۲- وَالْكِتَابُ الْمُبِينٌ : قسم به کتاب روشنگر

۳- إِنَّا أَنْزَلْنَا فِي لَيْلَةٍ مُّبَرَّكَةً : قطعاً ما نازل کردیم آن را در شب مبارک

۴- إِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ : قطعاً ما بودیم بیمهدهنده

۵- فِيهَا يُفَرَّقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٌ : در آن (شب) هر کار مهمی (از سایر کارها) جدا و تعیین تکلیف می شود.

۶- أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا : کاری از نزد ما

۷- إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ : قطعاً ما بودیم فرستنده

۸- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ : رحمتی از پروردگارت

۹- إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ : قطعاً او شنوای داناست.

۱۰- رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا : پروردگار آسمان‌ها و زمین و آنجه میان آنهاست.

۱۱- إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ : اگر یقین دارید.

۱۲- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ : نیست خدایی جز او.

۱۳- نَحْنُ وَنَمِيتُ زَنْدَهً مَنْ كَنَدْ وَمَنْ مَيَرَانَد

۱۴- رَبُّكُمْ وَرَبُّ إِبْرَاهِيمَ الْأَوَّلَيْنَ : پروردگار شما و پروردگار پدران پیشین شما.

ج- از صفحه ۴۹۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای بنویسید.

۱- إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ : اگر راستگو هستید.

۲- إِنَّهُمْ كَانُوا بُغْرِمِينَ : قطعاً آنها گنه کار بودند.

۳- وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ : ولیکن بیشترشان نمی دانند.

د- در صفحه ۴۹۸ قرآن کریم، خداوند جایگاه و مقام ارزشمند متین در بهشت را توصیف کرده است. این مجموعه را بیابید و دو آیه از آن را همراه با معنای آن بنویسید.

جایگاه متین در بهشت

متن: «إِنَّ الْمُتَقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ؛ فِي جَنَّاتٍ وَعَيْوَنٍ»

ترجمه: قطعاً پرهیزکاران در جایگاهی امن هستند، در باغ‌ها و چشمگاه‌هایی.

جلسه دوم: سوره جاثیه

۲۹

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زندگی، حکم می‌کنند، بصیرت‌ها، کارهای بد، مرگ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
مرگ	تمات	۵	بصیرت‌ها، بینش‌ها	۱	
جه بد است	سآة	۶	کارهای بد، بدی‌ها، جمع سیّتة	۲	
یحکمون	حکم می‌کنند، قضاؤت می‌کنند	۷	یکسان، مساوی	۳	
مساوی است	تسوی	۸	زندگی	۴	

۲۹

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآن را بنویسید.

- ۱- هذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ؛ این بینش‌هایی برای مردم است.
- ۲- لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ؛ برای قومی که یقین دارند.
- ۳- آمْ حَرِبَتِ الَّذِينَ آیا گمان کردند آنها یعنی که
- ۴- آن تَجَعَّلُهُمْ؛ که قرار می‌دهیم آنها را.
- ۵- كَالَّذِينَ عَاقَبُوا؛ مانند کسانی که ایمان آوردنند.
- ۶- وَ عَوْلُوا الصَّلْحَتِ؛ و انجام دادند کارهای خوب را.
- ۷- سَوَاءٌ خَيَاْلُهُمْ وَ تَحَاهُّمُهُمْ؛ یکسان نیاشد زندگی آنها و مرگ آنها.
- ۸- سآة ما یحکمون، چه بد است آنچه حکم می‌کنند.
- ۹- آللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ؛ خداوند حکم می‌کند میان شما در روز قیامت.
- ۱۰- وَ لَا تَسْتَوِي الْخَسْنَةُ وَ لَا السَّيِّئَةُ؛ و مساوی نیست خوبی و بدی.

۳۰

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه دو آیه ۲۱ تا ۲۰ سوره جاثیه را کامل کنید.

۱- هذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَ هُدَى وَ رَحْمَةً؛ این بینش‌هایی است برای مردم و هدایت و رحمتی.

۲- لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۲۰؛ برای قومی که یقین دارند.

۳- آمْ حَرِبَتِ الَّذِينَ اجْرَحُوا السَّيِّئَاتَ؛ آیا گمان کردند کسانی که انجام دادند بدی‌ها را

۴- آن تَجَعَّلُهُمْ؛ که قرار می‌دهیم آنها را.

۵- كَالَّذِينَ عَاقَبُوا وَ عَوْلُوا الصَّلْحَتِ؛ مانند کسانی که ایمان آوردنند و انجام دادند کارهای خوب را.

۶- سَوَاءٌ خَيَاْلُهُمْ وَ تَحَاهُّمُهُمْ؛ یکسان باشد زندگی‌شان و مرگشان.

۷- سآة ما یحکمون ۲۱؛ چه بد است آنچه حکم می‌کنند.

ج- از صفحه ۴۹۹ قرآن کریم حداقل دو آیه آشنا یافته، همراه با معنا پنویسید.

آیه اول و معنا: **تَنْزِيلُ الْكِتابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ**: فرستادن کتاب از سوی خداوند عزتمند حکیم.

آیه دوم و معنا: **إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَالْيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ**: قطعاً در آسمان‌ها و زمین نشانه‌هایی برای مؤمنان است.

د- آیا می‌دانید بسیاری از ضرب المثل‌ها و اشعار پر معنا و زیبای فارسی از آیات قرآن کریم و سخنان حکیمانه مقصومان علیهم السلام گرفته شده است. اکنون با دقت در آیات صفحه ۵۰۰ قرآن کریم، بیان کنید این شعرزیبا با کدام یک

از عبارات قرآنی این صفحه هم معناست:

گرمه نیک و بد کن

هرچه کنی به خود کنی

آدمی و عملش

متن: «**مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلَنْفَسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهِ**»

ترجمه: هر کس که کار نیکی انجام دهد پس به سود خودش است و هر کس که بدی کند پس به ضرر خود اوست.

ارزشیابی مستمر

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید. (مرگ، وصیت کرد، نزد، شهر). (۲ نمره)

معنا	کلمه	معنا	کلمه	معنا	کلمه	معنا	کلمه
نمای	وَصَّى	عِنْد	بَلَدَة	عِنْدَ	بَلَدَة	عِنْدَ	وَصَّى

۲- درست یا نادرست بودن گزینه‌ها را با علامت ✕ مشخص کنید. (۱/۵)

درست نادرست

الف) میت: زنده

درست نادرست

ب) أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ: وحی کردیم به سوی تو

درست نادرست

ج) هُنَّ: شما

۳- معنای کلمه (لاتَّسْرَقُوا) کدام گزینه است؟ (۰/۵)

درست نادرست

ب) پراکنده شد

الف) پراکنده

۴- ترکیب‌های زیر را معنا کنید.

ب) أَنْ أَقِيمُوا الَّذِينَ:

(۰/۷۵) الف) شَرَعَ لَكُمْ:

د) وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ:

(۰/۵) ج) يُحْسِنُ وَيُمْيِتُ:

۵- عبارت‌های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

ب) وَلَئِنْ سَأَلْتُهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ (۲)

الف) هَذَا بَصَائِرٌ لِلنَّاسِ وَهُنَّى وَرَحْة (۱/۵)

پاسخ ارزشیابی مستمر

معنا	کلمه	معنا	کلمه	معنا	کلمه	معنا	کلمه
نمای	وَصَّى	وصیت کرد (۰/۵)	بَلَدَة	شهر (۰/۵)	عِنْد	نزد (۰/۵)	نمای مرگ (۰/۵)
الف) نادرست (۰/۵)	☐ ب) درست (۰/۵)	ج) نادرست (۰/۵)	۳ گزینه (د) نامزد را (۰/۵)	۴ الف) تشریع کرد (۰/۲۵)	برای (۰/۲۵)	شما (۰/۲۵)	الف) نادرست (۰/۵)
شما (۰/۲۵)	☐ ب) که (۰/۲۵)	به پا دارید (۰/۲۵)	نمای را (۰/۲۵)	ج) زنده می‌کند (۰/۲۵)	و (۰/۲۵)	می‌میراند. (۰/۲۵)	آنچه (۰/۲۵)
آنچه (۰/۲۵)	☐ ب) کارهای خوب را (۰/۲۵)	۵ الف) این (۰/۲۵)	بینایی (۰/۲۵)	برای (۰/۲۵)	مردم (۰/۲۵)	هدایت (۰/۲۵)	و رحمتی است. (۰/۲۵)
هدایت (۰/۲۵)	☐ ب) و اگر (۰/۲۵)	پرسیدی (۰/۲۵)	از (۰/۲۵)	آنها (۰/۲۵)	چه کسی (۰/۲۵)	آفرید (۰/۲۵)	آسمان‌ها (۰/۲۵)
آسمان‌ها (۰/۲۵)	☐ ب) و زمین را. (۰/۲۵)						

جلسه اول: سوره احقاف

۳۴

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پاداش، یاران، جاودان، ترس، انجام می دادند، اندوهگین می شوند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
اهل، یاران	آصحاب	۵	سرآمد، مدت	آجل	۱
جاودان	خالدین	۶	مشخص، معین	مسئی	۲
پاداش	جزاء	۷	ترس	خوف	۳
انجام می دادند، عمل می کردند	کانوا یعملون	۸	اندوهگین می شوند، غمگین می شوند	یخزَنون	۴

۳۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَ أَجْلٌ مُّسَمٌّ؛ و سرآمد مشخص
- ۲- وَ أَجْلٌ مُّسَمٌّ؛ و آنچه میان آن دو است
- ۳- قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ: گفتند پروردگار ما الله است
- ۴- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ: پس نیست ترسی بر آنها
- ۵- وَ لَا هُمْ يَخْزَنُونَ: و نه آنها اندوهگین می شوند
- ۶- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ: آنها اهل بهشت هستند
- ۷- خَلِدِينَ فیهَا: جاودان در آن
- ۸- جَزَاءَ بِمَا كانوا یعْمَلُونَ: پاداشی به خاطر آنچه انجام می دادند

۳۵

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیه سوم و دو آیه ۱۳ تا ۱۴ سوره احقاف را کامل کنید.

۱- مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْتَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجْلٌ مُّسَمٌّ: خلق نکردیم آسمان‌ها و زمین و آنچه را که میان آن دو است مگر به درستی و سرآمد مشخص.

۲- وَ الَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنْذِرُوا مُعْرِضُونَ ^{۱۳}: و کسانی که نسبت به هشداری که داده شده‌اند، بی‌توجهی کردند.

۳- إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ: قطعاً کسانی که گفتند پروردگار ما (الله) است.

۴- ثُمَّ اسْتَقَامُوا: سپس در راه حق قرار گرفته و از آن منحرف نشدند.

۵- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ: پس نیست ترسی بر آنها

۶- وَ لَا هُمْ يَخْزَنُونَ ^{۱۴}: و نه آنها اندوهگین می شوند.

۷- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَلِدِينَ فیهَا: آنها اهل بهشت هستند، جاودان در آن

۸- جَزَاءَ بِمَا كانوا یعْمَلُونَ ^{۱۴}: پاداشی به خاطر آنچه انجام می دادند.

ج- از صفحه ۵۰۶ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

۱- يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ: هدایت می کند به سوی حق

۲- يَغْفِرُ لَكُم مِنْ ذُنُوبِكُمْ؛ مَنْ أَمْرَزَ شَمَا رَا از گناهاتان

۳- إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ؛ قطعاً او بر همه‌چیز تواناست.

د- آیه‌ای در صفحه ۵۰۲ قرآن کریم به زیباترین و کامل‌ترین شکل بیان سپاس و ستایش خداوند است.

آن آیه را همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید و همیشه بخوانید.

همه در ستایش او

متن: «فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ رَبُّ الْعَالَمِينَ»

ترجمه: پس برای خداوند است سپاس و ستایش که پروردگار آسمان‌ها و پروردگار زمین و پروردگار جهانیان است.

جلسه دوم: سوره محمد (ص)

۳۸

جله (زره اول متوصل)

۳۸

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

تبیعت کردند، نازل شد، کارها

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
نازل شد	نُزَّلَ	۴	مانع شدند	صَدَّوْا	۱
تبیعت کردند، پیروی کردند	إِتَّبَعُوا	۵	محو و نابود کرد، گمراه کرد	أَضَلَّ	۲
نازل شد	أُنزَّلَ	۶	اعمال، کارها	أَعْمَالٌ	۳

۳۸

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا؛ کسانی که کافر شدند

۲- وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ؛ و مانع شدند از راه خدا

۳- أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ؛ محو و نابود کرد اعمالشان را

۴- إِنَّمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ؛ به آنچه نازل شد بر محمد (ص)

۵- هُوَ الْحَقُّ مِنْ رِبِّهِمْ؛ آن حق از سوی پروردگارشان است

۶- إِتَّبَعُوا الْحَقَّ؛ پیروی کردند حق را

۷- إِتَّبَعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ؛ پیروی کنید آنچه را نازل شد به سوی شما از سوی پروردگارشان

۸- وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ؛ و پیروی کردند نوری را که نازل شد با آن

۳۹

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات اول تا سوم سوره محمد (ص) را کامل کنید.

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ : کسانی که کافر شدند و مانع شدند از راه خدا، محو و نابود کرد اعمالشان را.

۲- وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّلِحَاتِ؛ و کسانی که ایمان آورند و انجام دادند کارهای خوب را.

۳- وَعَمِلُوا إِنَّمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ؛ و ایمان آورند به آنچه نازل شد بر محمد (ص)

۹۶

۴- وَ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ: وَ أَنْ حَقُّ أَزْ سُوِّيْ پروردگارشان است.

۵- كَفَرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ: پوشاند از آنها بدیهایشان را.

۶- وَ أَصْلَحَ بِاللَّهِمْ ۲: وَ حال و روزشان را بهبود بخشدید.

۷- ذُلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَتَبَعُوا الْبَاطِلَ: زیرا کسانی که کافر شدند، پیروی کردند باطل را.

۸- وَ أَنَّ الَّذِينَ إِمَّا تَبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ: وَ قطعاً کسانی که ایمان آوردنده، پیروی کردند حق را از سوی پروردگارشان.

۹- كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۳: این چنین خدا برای مردم حال و وضعشان را بیان می‌کند.

ج- از صفحه ۵۰۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای آن بنویسید.

۱- وَ اتَّبَعُوا أَهْوَاتِهِمْ: و پیروی کردند هوا و هوششان را

۲- وَ مَغْفِرَةً مِنْ رَبِّهِمْ: وَ أمرزشی از پروردگارشان

۳- وَ اسْتَغْفِرِ لِذَنِبِكِ: وَ أمرزش بخواه برای گناهان خودت

د- در صفحه ۵۰۷ قرآن کریم در آیه زیبایی، خداوند مؤمنان را نوید می‌دهد که اگر با ایمان و عمل صالح، دین خدا و او را بیاری کنند، خدا نیز آنها را بیاری می‌کند و در همه امور آنها را محکم و ثابت قدم می‌گرداند. این آیه شریفه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید.

بیاری خدا، بیاری از خدا

متن: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ إِمَّا تَبَعُوا إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرُكُمْ وَ يُبَيِّنُتْ أَقْدَامَكُمْ»

ترجمه: ای کسانی که ایمان آوردید اگر بیاری کنید خدا را، بیاری تان کنند و محکم و ثابت قدم گرداند شما را.

۲

جلسه اول: سوره فتح

۴۴

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

روان است، بزرگ، لشکریان، رستگاری، رودها، زیر

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
زیر	أَعْتَتْ	۵	آرامش	سَكِينَةٌ	۱
رودها	أَهْمَار	۶	لشکریان، جمع جنود	جُنُودٌ	۲
موفقیت، رستگاری	فَوْزٌ	۷	وارد می‌کند	يُدْخِلُ	۳
بزرگ	عَظِيمٌ	۸	روان است	نَفْرٌ	۴

۴۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- هُوَ الَّذِي: او کسی است که

۲- أَنْزَلَ السَّكِينَةً: نازل کرد آرامش را

۳- جُنُودُ السَّمُوَاتِ وَالْأَرْضِ: لشکریان آسمان‌ها و زمین

۴- عَلَيْهَا حَكِيمًا: دانای باحکمت

- ٥- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ: تا وارد کند مردان و زنان با ایمان را
- ٦- تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ: روان است از زیر آنها رودهایی
- ٧- خَلِدِينَ فِيهَا: جاودان در آن
- ٨- فَوْزًا عَظِيمًا: رستگاری بزرگ

٤٥

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمة آيات ٤ و ٥ سوره فتح را کامل کنید.

١- هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ: او کسی است که نازل کرد آرامش را در دل های مؤمنان

٢- لَيَزَدَادُوا إِيمَانًا مَعَ إِيمَانِهِمْ: تا بیفزایند ایمانی بر ایمانشان

٣- وَإِلَهُ جُنُودُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: و برای خداست لشکریان آسمان ها و زمین

٤- وَكَانَ اللَّهُ عَلَيْهَا حَكِيمًا: و خداوند دانای با حکمت است.

٥- لِيُدْخِلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ: تا داخل کند مردان و زنان با ایمان را در بهشت هایی

٦- تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ خَلِدِينَ فِيهَا: روان است از زیر آنها رودهایی، جاودانند در آن

٧- وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ: و بیوشناند از آنها بدی هایشان را.

٨- وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا: و آن نزد خدا رستگاری بزرگ است.

ج- از صفحه ٥١١ و ٥١٢ قرآن کریم چند عبارت آشنا را بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید (غیر از عبارات آیه چهارم و پنجم).

١- وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا: و هدایت می کند تو را به راهی راست

٢- وَسَاءَتْ مَصِيرًا: و چه بد بازگشتی است.

٣- إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا: قطعاً ما فرستادیم تو را گواهی

د- در صفحه ٥١٢ قرآن کریم یک پیام بسیار زیبا و مشهور قرآن کریم آمده است. آن را یافته، همراه با معنای بنویسید و حفظ کنید.

خدای برترین قدرت

من: «يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ»

ترجمه: دست خداوند بالای دست هایشان است.

٤٥

(آیه ۱۰
متوجه
شدن)

جلسه دوم: سوره حجرات

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

نباید مسخره کند، می باشد، زنان، برادران، اصلاح کنید

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
شاید	عَسَىٰ	٥	برادران	إِخْوَةٌ	١
می باشند، باشند	يَكُونُونَ، يَكُونُوا	٦	اصلاح کنید	أَصْلِحُوا	٢
زنان	نِسَاءٌ	٧	مورد رحمت قرار می گیرید	تُرْحَمُونَ	٣
			نباید مسخره کند	لَا يَسْخَرْ	٤

٩٨

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- إِنَّا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فقط (جز این نیست) که مؤمنان برادرند.
- ۲- فَاصْلِحُوا: پس اصلاح کنید.
- ۳- وَ اتَّقُو اللَّهَ وَ تقوای خدا را پیشه کنید.
- ۴- لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ: شاید شما مورد رحمت قرار گیرید.
- ۵- لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ: نباید مسخره کند قومی، قوم دیگر را.
- ۶- عَسَىَ أَنْ يَكُونُوا: شاید که باشند.
- ۷- خَيْرًا مِنْهُنَّ: بهتر از آنها.
- ۸- وَ لَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ: و نه زنانی، زنان دیگر را.

انس با قرآن در خانه

- ب- ترجمه آیه ۱۰ و قسمت اول آیه ۱۱ سوره حجرات را کامل کنید.
- ۱- إِنَّا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ، فقط (جز این نیست) که مؤمنان برادرند.
- ۲- فَاصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَيْكُمْ: پس اصلاح کنید میان دو برادرتان را.
- ۳- وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ تقوای خدا را پیشه کنید.
- ۴- لَعَلَّكُمْ تُرَحَّمُونَ ^{۱۰}: شاید شما مورد رحمت قرار گیرید.
- ۵- يَا يَاهَا الَّذِينَ هَمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ: ای کسانی که ایمان آورده نباید مسخره کند قومی، قوم دیگر را
- ۶- عَسَىَ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ: شاید که باشند بهتر از آنها.
- ۷- وَ لَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ: و نه زنانی زنان دیگر را.
- ۸- عَسَىَ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ ... ^{۱۱}: شاید که باشند بهتر از آنها.
- ج- از صفحه ۵۱۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.
- ۱- إِنَّ اللَّهَ تَوَابُ رَحِيمٌ: قطعاً خدا توبه پذیر مهربان است.
- ۲- إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ: قطعاً ما آفریدیم شما را.
- ۳- أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ: آنها راستگو هستند.

د- سوره حجرات یکی از زیباترین و جامع‌ترین سوره‌های قرآن کریم است. در این سوره مسائل بسیار مهم اعتقادی در زمینه اطاعت کامل از خدا و پیامبر اکرم و نیز مسائل مهم اجتماعی میان مسلمانان مانند صلح و پرهیز از جنگ و نیز مسائل ارزشمند اخلاقی آمده است. از این سوره یا به طور خاص، از صفحه ۵۱۷، یکی از این پیام‌های ارزشمند را انتخاب کنید و همراه با معنای آن بنویسید. سپس آن را حفظ و به آن پای بند باشید.

آیین زندگی

متن: «وَ لَا تَنَزُّوا بِالْأَلْقَابِ»

ترجمه: به همدیگر لقب (زشت) ندهید.

ارزشیابی مستمر

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید. (جاودان، کارها، زیر، شاید). (۲ نمره)

معنا	کلمه	معنا	کلمه
خالدین	أعمال		
تحت	عَسْيٌ		

۲- درست یا نادرست بودن گزینه‌ها را با علامت ✕ مشخص کنید. (۲)

- (الف) أصلحوا: اصلاح کردند
 درست   نادرست
- (ب) يُدخلُ: وارد می‌کند
 درست   نادرست
- (ج) الَّذِينَ كَفَرُوا: کسانی که کافرشدند
 درست   نادرست
- (د) و مَا بَيْنَهُمَا: و آنچه میان شماست
 درست   نادرست
- ۳- معنای عبارت «هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ» کدام گزینه است؟ (۰/۵)
- (الف) آن حقی از سوی پروردگارش است.
- (ب) او درست می‌گوید که پروردگارش حق است.
- (ج) آن حق از سوی پروردگارشان است.
- (د) او حق است از سوی پروردگارشان.
- ۴- تركيب‌های زیر را معنی کنید.

(الف) يَسِّرْ لَعَلَى مُحَمَّدٍ: (۱/۲۵)

(ب) جُنُوْدُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ: (۰/۷۵)

۵- عبارت‌های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

(الف) وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا: (۱/۱۵)

(ب) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ: (۲)

نحوه (دوره اول متوجه)

پاسخ ارزشیابی مستمر

معنا	کلمه	معنا	کلمه
خالدین	أعمال	کارها	أعمال (۰/۵)
تحت	عَسْيٌ	زیر	عَسْيٌ (۰/۵)

- ۲ الف) نادرست (۰/۵)، ب) درست (۰/۵)، ج) درست (۰/۵)، د) نادرست (۰/۵) ۳ گزینه (ج). ۴ الف) به (۰/۲۵) آنچه (۰/۲۵) نازل شد (۰/۲۵) بر (۰/۲۵) محمد (ص) (۰/۲۵) ب) لشکریان (۰/۲۵) آسمان‌ها و (۰/۲۵) زمین (۰/۲۵) ۵ الف) و آن (۰/۲۵) نزد (۰/۲۵) خدا (۰/۲۵) رستگاری (۰/۲۵) بزرگ (۰/۲۵) است. (۰/۲۵) ب) ای (۰/۲۵) کسانی که (۰/۵) ایمان اوردید (۰/۵) نباید (۰/۲۵) مسخره کند (۰/۲۵) قومی، قومی دیگر را (۰/۲۵)

جلسه اول: سوره ذاريات

۵۴

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

استغفار می کنند، بودند، سحرها، نیازمند، ثروت

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
ثروت، جمع مال	أموال	۴	بودند	كَانُوا	۱
نیازمند، درخواست کننده	سائل	۵	سحرها، جمع سحر	أَسْحَارٍ	۲
محروم، نیازمند	محروم	۶	استغفار می کنند، آمرزش می خواهند	يَسْتَغْفِرُونَ	۳

۵۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ: قطعاً پرهیز کاران
- ۲- فِي جَنَّتٍ وَّ عَيْوَنٍ: در باغ‌ها و چشم‌سارها هستند
- ۳- إِنَّهُمْ كَانُوا: قطعاً آنها بودند
- ۴- هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ: آنها استغفار می کنند
- ۵- وَ فِي أَمْوَالِهِمْ: و در تروتشان
- ۶- لِلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُومِ: برای نیازمند و محروم
- ۷- وَ فِي الْأَرْضِ مَا يَأْتِي: و در زمین نشانه‌هایی است
- ۸- وَ فِي أَنْفُسِكُمْ: و در خودتان

۵۵

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات ۱۵ تا ۲۱ سوره ذاريات را کامل کنید.

- ۱- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتٍ وَّ عَيْوَنٍ **۱۵**: قطعاً پرهیز کاران در باغ‌ها و چشم‌سارها هستند.
  - ۲- إِنَّهُمْ مَا يَتَّهِمُونَ **۱۶**: آنچه پروردگارشان به آنها می دهد من گیرند؛
  - ۳- إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ **۱۷**: قطعاً آنها پیش از آن نیکوکار بودند.
  - ۴- كَانُوا أَقْلَى مِنَ الْأَيْلَ مَا يَهْجِمُونَ **۱۸**: آنها فقط کمی از شب را می خوابیدند (و بیشتر شب را در دعا و نماز بودند).
  - ۵- وَ يَا أَسْحَارِهِمْ يَسْتَغْفِرُونَ **۱۹**: و در سحرها استغفار می کنند.
  - ۶- وَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِلسَّائِلِ وَ الْمَحْرُومِ **۲۰**: و در تروتشان سهمی است برای نیازمند و محروم
  - ۷- وَ فِي الْأَرْضِ مَا يَأْتِي لِلْمُوقِنِينَ **۲۱**: و در زمین نشانه‌هایی است برای افرادی که یقین دارند.
  - ۸- وَ فِي أَنْفُسِكُمْ أَفْلَأْ تُبَصِّرُونَ **۲۲**: و در خودتان پس آیا تص بینید؟!
- ج- از صفحه ۵۲۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و معنا کنید.
- ۱- إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَاقُ: قطعاً خداوند بسیار روزی دهنده است
  - ۲- فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ: پس وای بر آن روز بر تکذیب کنندگان
  - ۳- إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوْاقِعٌ: قطعاً عذاب پروردگارت واقع شدنی است

د- در صفحه ۵۲۳ قرآن کریم، خداوند به پیامبر می فرماید: «به مؤمنان پند و تذکر بده که برای آنها سودمند است». این آیه شریفه را بیابید، همراه با ترجمه آن بنویسید. به نظر شما چرا پند و تذکر سودمند است؟ در این باره با دوستان خود گفت و گو کنید.

سخنان حق در دل‌هایی که روح حق‌جویی و حق‌طلبی بر آن حاکم است، تأثیرگذار است. البته پند و تذکر بر دل‌هایی که دچار غفلت هم شده‌اند اثرگذار است و آنها را از غفلت خارج ساخته و چهبسا به سمت حق راهنمایی کند و در کل یادآوری و تذکر، همیشه انسان را به سمت و سوی رستگاری رهنمون می‌کند.

مؤمنان را سود بخشد!

۵۸

لحن (دروازه اول متوسطه)

متن: **وَذَكَرْ قَاتِنَ الْذُكْرِيَّ تَنَعُّمُ الْمُؤْمِنِينَ**

ترجمه: و یادآوری کن که یادآوری برای مؤمنان سودمند است.

جلسه دوم: سوره قمر

۵۸

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به‌خاطر بسپارید.

پند، خاندان، آسان کردیم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
پندگیرنده	مُذَكِّر	۴	آسان کردیم	يَسِّرْنَا	۱
هشدارها، هشداردهندگان	تُذَرُّ	۵	پند، یاد	ذَكْر	۲
مجازات کردیم، گرفتیم	آخَذْنَا	۶	آل، خاندان	ءَالٌ	۳

۵۸

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- و لَقَدْ يَسَّرْتَا الْقُرْآنَ: و قطعاً آسان کردیم قرآن را
- ۲- لِلَّذِكْرِ: برای پند
- ۳- و لَقَدْ جَاءَ: و قطعاً آمد
- ۴- إِلَّا فِرْعَوْنَ، أَلْ فَرْعَوْنَ
- ۵- كَذَّبُوا إِيمَانَنَا: تکذیب کردند نشانه‌های ما را
- ۶- كُلُّهَا، همه آن
- ۷- فَأَخَذْنَاهُمْ: پس گرفتیم آنها را

۵۹

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات ۴۰ تا ۴۲ سوره قمر را کامل کنید.

۱- و لَقَدْ يَسَّرْتَا الْقُرْآنَ لِلَّذِكْرِ: و قطعاً آسان کردیم قرآن را برای پند دادن

۲- فَهَلْ مِنْ مُذَكِّرٍ ۴۰: پس آیا هیچ پندگیرنده‌ای است؟!

۳- و لَقَدْ جَاءَ إِلَّا فِرْعَوْنَ التُّذَرُ ۴۱: و قطعاً آمدند (به سوی) آل فرعون هشداردهندگان

۴- كَذَّبُوا إِيمَانَ كُلُّهَا: تکذیب کردند نشانه‌های ما را، همگی آن را

۵- فَأَخَذْنَاهُمْ أَخَذَ عَزِيزٍ مُّقتَدِرٍ ۴۲: پس مجازات کردیم آنها را آن‌گونه که فردی عزتمند و مقدر مجازات می‌کند.

ج- از صفحه ۵۲۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

۱- هذا نَذِيرٌ مِّنَ النُّذُرِ الْأُولَى: این هشداردهنده‌ای از هشداردهنگان پیشین است.

۲- وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاهُهُمْ: و تکذیب کردند و تبعیت کردند از هوا و هوشان

۳- وَلَقَدْ جَاءَهُمْ: و قطعاً آمد آنها را.

د- در صفحه ۵۲۷ قرآن کریم، عبارات زیبا و پرمعنای بسیاری آمده است. در یکی از آنها خداوند می‌فرماید: «در دستیابی به حق، ظن و گمان کافی نیست». در حقایقی مهم همچون اعتقادات دینی باید به یقین و اطمینان کامل دست یافت. این عبارت حکیمانه را بیابید. همراه با معنای آن بنویسید و چه خوب است آن را حفظ کنید.

فقط یقین!

متن: «وَإِنَّ الظُّنُنَ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا»

ترجمه: و قطعاً ظن و گمان بی‌نیاز نمی‌کند حقیقت چیزی را.

دَرْك

جلسه اول: سوره الرحمن

۶۴

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

سجده می‌کند، ترازو، یاد داد، طفیان نکنید، سخن

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
برافراشت	رَفَعَ	۵	یاد داد، آموخت	عَلَمَ	۱
قرار داد، نهاد	وَضَعَ	۶	سخن، سخن گفتن	بَيَان	۲
ترازو، معیار	مِيزَان	۷	علف، گیاه بدون ساقه	نَجْمٌ	۳
لا تطقوا	لَا تَطْقُوا	۸	سجده می‌کند	يَسْجُدُ	۴
طفیان نکنید، از حد نگذرید	طَفِيَانَ نَكِنِيدُوا				

۶۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- أَلْرَحْمَنُ: خدای مهربان

۲- عَلَمُ الْقُرْءَانِ: آموخت قرآن را

۳- خَلَقَ الْإِنْسَانَ: آفرید انسان را

۴- عَلَمَتُ الْبَيَانَ: آموخت او را سخن گفتن

۵- أَلَّشَمْسُ وَالْقَمَرُ: خورشید و ماه

۶- وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ: علف و درخت

۷- يَسْجُدُونَ: سجده می‌کنند

۸- رَفَعَهَا: برافراشت آن را

۹- وَضَعَ الْمِيزَانَ: قرار داد ترازو را

۱۰- أَلَا تَطْقُوا: که طفیان نکنید

۱۱- أَقِيمُوا الْوَزْنَ: به پا دارید سنجش را

۱۲- بِالْقِسْطِ: به عدل

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمة آيات ١ تا ٩ سورة «الرَّحْمَن» را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ١- الرَّحْمَنُ عَلَمَ الْقُرْءَانَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَمَهُ الْبَيَانَ

۱ خدای مهربان آموخت قرآن را ۲ آفرید انسان را ۳ آموخت او را سخن گفت

۱- الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ يُحْسِبَايْنِ : خورشید و ماه با حساب و اندازه در نظری هستند.

٢- وَ النَّجْمُ وَ الشَّجَرُ يَسْجُدُانِ : علف و درخت سجده می کنند.

۴- السُّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ : وَأَسْمَانَ بِرَافِرَاشتَ آنَ رَا وَقَرَارَ دَادَ تَرَازَوَ رَا.

٥- أَلَا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ٨ : كه طغيان نکنید در ترازو.

٦- وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ؛ وَبِهِ يَا دَارِيدْ سَنْجَشْ رَا بَهْ عَدْلٍ.

۹- وَ لَا تُخِسِّرُوا الْمِيزَانَ : و در ترازو (وزن کردن و سنجیدن) کم و کاست نگذارید.

ج- از صفحه ۵۳۲ و ۵۳۳ قرآن کریم چند آیه یا عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بتوانید.

- فیاً آله ریگما تکذیب: پس کدامین نعمت‌های پروردگارتان را تکذیب می‌کنید؟

- رَبُّ الْمَشِيرَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ: پروردگار دو مشرق و پروردگار دو مغرب

د- یکی از پیام‌های زیبا و پرمعنای قرآن کریم که در دوره ابتدایی نیز با آن آشنا شده‌اید. در صفحه ۵۳۳ قرآن کریم آمده است. این پیام را بیابید و همراه با معنای آن پنویسید. با دوستان خود گفت و گو کنید و بیینید که چه مطالب عمیق‌تری از این پیام دریافت می‌کنید.

سیام قرآنی

پکی جواب نیکی

«هل جزء الإحسان إلا الإحسان»

ترجمه: آیا پاداش نیکی، جز نیکی کردن است؟

جلسه دوم: سوره واقعه

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

س آشامید، می رویانید، دیدید، شکر می کنید، می خواهیم، کشاورز

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	رَأِيْثُمْ	دیدید، دقیقت کردید	۴	نَشَاء	خواهیم
۲	قَزَّاعُونَ	می رویانید، ذراعت می کنید	۵	تَشَرَّبُونَ	آشامید، می نوشید
۳	زارع	کشاورز، رویاننده	۶	تَشَكُّرُونَ	شکر می کنید، سپاسگزاری می کنید

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۲- **ءَأَنْتُمْ**: آیا شما
- ۴- **آمَّ تَحْنُ الْزَّرْعُونَ**: یا ما رویاننده هستیم
- ۶- **لَجَعْلَنَهُ**: قطعاً قرار دادیم آن را
- ۸- **فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ**: پس چرا شکر نمی‌کنید؟
- ۱- **أَفَرَءَيْتُمْ**: پس آیا دیدید؟
- ۳- **تَزَرَّعُونَةَ**: می‌رویانید آن را
- ۵- **لَوْ نَشَاءَ**: اگر می‌خواستیم
- ۷- **تَحْنُ حَرَوْمَونَ**: ما محروم هستیم.

نکته

کافی بحث‌است برای کامل شدن معنا، (اسم فاعل) یا (اسم مفعول) به صورت فعل معنا شود مانند: **آمَّ تَحْنُ الْزَّارِعُونَ**: یا ما کشاورز هستیم ← یا آن را کاشتم.

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات ۶۳ تا ۷ سوره واقعه را کامل کنید.

- ۱- **أَفَرَءَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ**: پس آیا دقت کردید به آنچه می‌کارید؟
- ۲- **ءَأَنْتُمْ تَزَرَّعُونَةَ آمَّ تَحْنُ الْزَّرْعُونَ**: آیا شما می‌رویانید آن را یا ما رویاننده هستیم؟
- ۳- **لَوْ نَشَاءَ لَجَعْلَنَهُ خَطَّاتَا فَظَلَّتُمْ تَفَكَّهُونَ**: اگر می‌خواستیم قطعاً قرار می‌دادیم آن را خرد و خشک شده، و شما ناراحت و متعجب می‌شوید!
- ۴- **إِنَّا لَمُغَرَّمُونَ**: (و می‌گفتید) واقعاً ما زیان کردیم.
- ۵- **بَلْ تَحْنُ حَرَوْمَونَ**: بلکه ما محروم هستیم.
- ۶- **أَفَرَءَيْتُمُ الْحَمَاءَ الَّذِي تَشَرَّبُونَ**: پس آیا دیدید آبی را که می‌نوشید؟
- ۷- **ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ السُّمْنِ آمَّ تَحْنُ الْمُزَلْوَنَ**: آیا شما آن را از ابر فرو فرستادید یا ما هستیم که آن را فرو می‌فرستیم.
- ۸- **لَوْ نَشَاءَ جَعَلَنَهُ أَجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ**: اگر می‌خواستیم قرار می‌دادیم تلخ و شور، پس چرا شکر نمی‌کنید؟
- ج- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیایید و آنها را همراه با معنای هریک بنویسید.
- ۱- **إِنَّهُ لَقَرْآنٌ كَرِيمٌ**: قطعاً آن قرآنی ارزشمند است.
- ۲- **إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ**: اگر راستگو بودید.
- ۳- **يُحِسِّنُ وَيُمْيِتُ**: زنده می‌کند و می‌میراند.
- د- از صفحه ۵۳۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی می‌توانید انتخاب کنید. یکی از آنها را همراه با معنا بنویسید.

متن: «**سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ**»

ترجمه: تسبیح می‌کند خدا را آنچه در آسمان‌ها و زمین است و او عزتمند حکیم است.

ارزشیابی مستمر

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید. (می خواهیم، بودند، پند، یاد داد) (۲ نمره)

کلمه	معنا	کلمه	معنا
ذکر	علم		
کانوا	نشاء		

۲- درست یا نادرست بودن گزینه ها را با علامت ✕ مشخص کنید. (۲)

درست نادرست

درست نادرست

درست نادرست

درست نادرست

الف) آسحار: سحر

ب) وَلَقَدْ جَاءَ وَقُطْعًا آمد

ج) ميزان: ترازو

د) ءاتم: شما

۳- معنای کلمه «تَشَرِّبون» کدام گزینه است؟ (۰/۵)

د) نوشید

ج) بنوش

ب) می آشامند

الف) ترکیب های زیر را معنا کنید.

(۰/۵) الف) تَزَرَّعْتَ:

(۰/۷۵) ب) عَلَّمَةُ الْبَيَانِ:

(۰/۷۵) ج) كَذَّبُوا يَا يَاتَنَا:

(۰/۷۵) د) فِي جَنَابَتِ وَعِيُونِ:

۴- عبارت های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

الف) إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ غُسِينِينَ: (۱/۱۵)

ج (دروز اول متوسطه)

پاسخ ارزشیابی مستمر

کلمه	معنا	کلمه	معنا
یاد داد (۰/۵)	ذکر	یاد (۰/۵)	علم
بودند (۰/۵)	نشاء	می خواهیم (۰/۵)	کانوا

۱- الف) نادرست (۰/۵) ب) درست (۰/۵) ج) درست (۰/۵) د) نادرست (۰/۵) ۳ گزینه (الف) (۰/۵)

۴- الف) می رویانید (۰/۲۵) آن را (۰/۲۵) ب) آموخت (۰/۲۵) او را (۰/۲۵) سخن گفتن (۰/۲۵) ج) تکذیب کردند (۰/۲۵)

نشانه های (۰/۲۵) ما را (۰/۲۵) د) در (۰/۲۵) باغها و (۰/۲۵) چشم ه سارها (۰/۲۵) ۵ الف) قطعاً (۰/۲۵) آنها (۰/۲۵)

پیش (۰/۲۵) از آن (۰/۲۵) نیکوکار (۰/۲۵) بودند. (۰/۲۵) ب) پس آیا (۰/۲۵) دیدید (۰/۲۵) آبی را (۰/۲۵) که (۰/۲۵)

می نوشید. (۰/۲۵)

جلسہ اول: سورہ حید

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

بیاری من کند، پیامبران، فایده‌ها، قدرتمند، آهن

یاری می کند، پیامبران، فایده‌ها، قدرتمند، آهن					
معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
ساختن	بَاس	۵	پیامبران، جمع رَسُول	رُسُل	۱
فایده‌ها	مَنافع	۶	دلایل روشن، جمع بَيِّنَة	بَيِّنَات	۲
یاری می کند	يَنْصُرُ	۷	رفتار کند ... به، به پا دارد	يَقُومَ ... بِـ	۳
قوی، قدرتمند	قُوَىٰ	۸	آهن	حَدِيدٌ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

٢- بِالْبَيِّنَاتِ : با دلایل روشن ٤- لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ : تا رفتار کنند مردم به عدل ٦- بَأْسٌ شَدِيدٌ : سختی بسیار ٨- لِيَعْلَمَ اللَّهُ : تا بشناسد خدا ١٠- قَوْيٌ عَزِيزٌ : قوی شکست‌ناپذیر	١- آرسنلا رُسْلَنَا: فرستادیم پیامبرانمان را ٣- آنَزَلَنَا مَعَهُمْ: نازل کردیم با آنها ٥- آنَزَلَنَا الْحَدِيدَ: نازل کردیم آهن را ٧- مَنَافِعُ لِلنَّاسِ: فایده‌هایی برای مردم ٩- تَنْصُّتُهُمْ: پاری می‌کند او را

انس، با قرآن در خانه

- ترجمة آية ٢٥ سورة حديد راكمال كنيد.

- ۱- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا إِلَيْهِمْ بِالْبَيِّنَاتِ: قطعاً فرستادیم پیامبرانمان را با دلایل روشن
  - ۲- وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ: و نازل کردیم با آنها کتاب و ترازو را
  - ۳- لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ: تا رفتار کنند مردم به عدل
  - ۴- وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ: و نازل کردیم آهن را
  - ۵- فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعٌ لِلنَّاسِ: در آن سختی بسیار و فایده‌هایی برای مردم است.
  - ۶- وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنِ يَتَضَرُّرُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ: و تا بشناسد خدا کسی را که یاری می‌کند او را و پیامبرانش را در حالی که

(خدا از دید او) نهان است.

۵- فه نائِ شدید و مُنافعه للناس؛ در آن سختی پسیار و فایده‌هایی برای مردم است.

۶- وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ؛ وَ تا بشناسد خدا کسی را که یاری می‌کند او را و پیامبرانش را در حالی که (خدا را دید او) نهان است.

۷- إنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ: قطعاً خداوند قوى شکست‌ناپذیر است.

ج- از صفحه ۵۳۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

۱- يَعْلَمُ مَا يَلْجُّ فِي الْأَرْضِ: می داند آنچه فرو می رود در زمین

-۲- وَ مَا يَعْرُجُ فِيهَا: وَ أَنْجَهُ بِالاٰمِي رُودُدُ دَرْ آن

^۳- امته ای الله و رَسُوْلِه: ایمان آورید به خدا و پیامبرش

د- از صفحه فوق یک پیام قرآنی را که در پایه ششم ابتدایی با آن آشنا شده‌اید، همراه با معنای آن بنویسید.
این پیام چه نکاتی را به ما متذکر می‌شود. در این باره با دوستان خود گفت و گو کنید.

همه جا با ما!

متن: «وَهُوَمَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ»
ترجمه: و او با شماست هر جا باشید.

توضیه معلم

- ۱- هیچ‌گاه احساس تنهایی نکنیم چون همیشه خداوند با ما سه.
- ۲- خداوند همیشه ناظر بر اعمال ماست پس همیشه مراقب اعمال و رفتار خودمان باشیم.

۷۸

توضیه دوره اول متوسطه)

جلسه دوم: سوره حشر

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

مساوی است، نباشد، شخص، رستگار، آتش، فردا

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
نافرمان، گناهکار، منحرف	فاسق	۵	شخص، انسان	نفس	۱
مساوی است	یستوی	۶	فردا	غد	۲
آتش	نار	۷	نباشد	لاتکونوا	۳
rstگار، موفق	فائز	۸	فراموش کردند	نسوا	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- اِنْقُوا اللَّهَ: تقوای خدا را پیشه کنید
- ۲- و لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ: و نباشد مانند کسانی که
- ۳- تَسْوَا اللَّهَ: فراموش کردند خدا را
- ۴- أُولَئِكَ هُمُ الْفَسِيقُونَ: آنها همان گناهکارانند.
- ۵- لَا يَسْتَوِي: مساوی نیست
- ۶- أَصْحَابُ النَّارِ: اهل آتش
- ۷- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ: اهل بهشت
- ۸- هُمُ الْفَاجِرُونَ: آنها رستگارانند.

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات ۱۸ تا ۲۰ سوره حشر را کامل کنید.

- ۱- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءاْتَيْنَا إِنْقُوا اللَّهَ: ای کسانی که ایمان آور دید تقوای خدا را پیشه کنید.
- ۲- وَلَتَنْتَظُرُ نَفْسٌ مَا قَدَّمَتْ لِنَفْسِهِ: و باید دقت کند هر انسانی آنچه را که از پیش می‌فرستد برای فردا
- ۳- وَ اَنْقُوا اللَّهَ: و تقوای خدا را پیشه کنید.
- ۴- إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۱۸: قطعاً خدا آگاه است به آنچه انجام می‌دهید.
- ۵- و لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَسْوَا اللَّهَ فَأَنْسَهُمْ أَنْفُسَهُمْ: و نباشد مانند کسانی که فراموش کردند خدا را پس (خدا) خود آنها را از یاد خودشان برد.

۶- اُولِئِكَ هُمُ الْفَسِيْقُونَ: آنها همه گناهکارانند.

۷- لَا يَسْتَوْى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ: مساوی نیستند اهل آتش و اهل بهشت.

۸- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ: اهل بهشت همان رستگارانند.

ج- از صفحه ۵۴۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته و همراه با معنای هریک بنویسید.

۱- وَ يُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ: و داخل می کند آنها را در بهشتها.

۲- اُولِئِكَ حِزْبُ اللَّهِ: آنها حزب خدا هستند.

۳- وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ: او عزمند و حکیم است.

د- در آیات پایانی سوره حشر (صفحه ۵۴۸) مجموعه‌ای از زیباترین اسم‌ها و صفت‌های خدای بزرگ آمده است. هر بخش از آنها را که دوست دارید به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و همراه با معنا بنویسید. چه خوب است آیات ۱۸ تا ۲۴ سوره حشر را با توجه به معنا حفظ کنید و آنها را گاه به گاه بخوانید.

الله!

متن: «هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ»

ترجمه: او خدای افریدگار پدیدآورنده پیکرساز است.

جلسه اول: سوره متحنه، سوره صف

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعنی کنید معنای کلمات را به خاطر بسیارید.

جهاد و تلاش می کنید، خانه‌ها، ایمان می آورید، نجات می دهد، گناهان

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
می آمرزد، می پوشاند	يَغْفِرُ	۵	نجات می دهد	ثُنْجَى	۱
گناهان، جمع ذنب	ذُنُوب	۶	ایمان می آورید	تَؤْمِنُونَ	۲
خانه‌ها، جمع قسکن	مَسَاكِين	۷	جهاد و تلاش می کنید	ثُجَاهِيدُونَ	۳
جاودان	عَدُون	۸	می دانستید	كُنْثُمْ تَعْلَمُونَ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- تِجَارَةٌ تُنْجِيْكُمْ: تجاری که نجات می دهد شما را

۲- تَؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ: ایمان آورید به خدا و پیامبر

۳- ثُجَاهِيدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ: جهاد و تلاش کنید در راه خدا

۴- يَأْمُوْلُكُمْ وَأَنْفُسُكُمْ: با ثروت‌هایتان و خودتان

۵- خَيْرٌ لَكُمْ: بهتر است برای شما

۶- إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ: اگر بدانید

۷- يَغْفِر لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ: می آمرزد برای شما گناهاتان را

۸- يُدْخِلُكُمْ جَنَّتِي: داخل می کند شما را در بهشت‌ها

۹- مَسْكِينَ طَيِّبَهُ: خانه‌های پاکیزه

۱۰- فِي جَنَّتٍ عَدِينِ: در بهشت‌های جاودان

۱۱- ذِلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ: آن رستگاری بزرگ است.

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات ۱۰ تا ۱۲ سوره صف را کامل کنید.

۱- **يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءاْتَنُوا إِيمَانًا** که ایمان آوردید.

۲- **هَلْ أَذْلَكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ**: آیا راهنمایی کنم شما را بر تجارتی که

۳- **تُنْجِيْكُم مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ**: نجات می دهد شما را از عذابی دردنگ

۴- **تَؤْمِنُونَ بِاللهِ وَرَسُولِهِ**: ایمان آوردید به خدا و پیامبر

۵- **وَتُجْهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللهِ يَأْمُوْلِكُمْ وَأَنْفِسُكُمْ**: و جهاد و تلاش می کنید در راه خدا با ثروت هایتان و خودتان

۶- **ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ**: این بهتر است برای شما اگر بدانید.

۷- **يَغْفِر لَكُمْ ذُنُوبُكُمْ وَيُدْخِلُكُمْ جَنَّتِي**: می آمرزد برایتان گناهاتتان را و داخل می کند شما را در بهشتها.

۸- **تَجَرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَرُ**: جاری است از زیر آن رودهایی.

۹- **وَمَسِكِنَ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّتٍ عَدِينَ**: و خانه هایی پاکیزه در بهشت های جاودان.

۱۰- **ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ**: آن رستگاری بزرگ است.

ج- از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هر یک بنویسید.

۱- **إِنَّ رَسُولَ اللهِ إِلَيْكُمْ**: قطعاً من پیامبر خدا به سوی شما هستم.

۲- **هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ**: این جادویی آشکار است.

۳- **نَحْنُ أَنْصَارُ اللهِ**: ما یاران خدایم.

د- از صفحه ۵۵۲ قرآن کریم کدام عبارات را برای پیام قرآنی مناسب می دانید. پیام را که برای مؤمنان مژده و بشارت است انتخاب و ترجمه کنید.

یاری خدا و پیروزی نزدیک

متن: **«نَصْرٌ مِنَ اللهِ وَ فَتْحٌ قَرِيبٌ»**

ترجمه: یاری از خداست و پیروزی نزدیک است.

جلسه دوم: سوره جمعه و سوره منافقون

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

خرید و فروش، وقتی که، رستگار می شوید، ندا داده شد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
تمام شد	قُضِيَتْ	۵	وقتی که	إِذَا	۱
پراکنده شوید	إِنْتَشِرَوا	۶	ندا داده شد	نُوِيَّدَ	۲
بجایید، طلب کنید	إِبْتَغُوا	۷	خرید و فروش	بَيْعٌ	۳
رستگار می شوید، موفق می شوید	تُفْلِحُونَ	۸	این، آن	ذَلِكُمْ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- **يَا يَهُوا الَّذِينَ ءامَنُوا:** ای کسانی که ایمان آورده‌اند
- ۲- **إِذَا نَوْدَى لِلصَّلَاةِ:** وقتی که نماز داده شده به نماز
- ۳- **مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ:** در روز جمعه
- ۴- **إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ:** به سوی یاد خدا
- ۵- **ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ:** آن بهتر است برای شما
- ۶- **فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ:** پس وقتی که تمام شد نماز
- ۷- **فَأَنْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ:** پس پراکنده شوید در زمین
- ۸- **وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ:** و بجویید از لطف خدا
- ۹- **وَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا:** و یاد کنید خدا را بسیار
- ۱۰- **لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ:** تا موفق شوید

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه دو آیه ۹ و ۱۰ سوره جمعه را کامل کنید.

- ۱- **يَا يَهُوا الَّذِينَ ءامَنُوا:** ای کسانی که ایمان آورده‌اند

۲- **إِذَا نَوْدَى لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ:** وقتی که نماز داده شد به نماز در روز جمعه

۳- **فَاسْعُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ:** پس بشتابید به سوی یاد خدا

۴- **وَذَرُوا الْبَيْعَ:** و رها کنید خرید و فروش را

۵- **ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ:** آن بهتر است برای شما

۶- **إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ :** ۹ اگر بدانید

۷- **فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ:** پس وقتی که تمام شد نماز

۸- **فَأَنْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ:** پس پراکنده شوید در زمین

۹- **وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ:** و بجویید از لطف خدا

۱۰- **وَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا:** و یاد کنید خدا را بسیار

۱۱- **لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ :** ۱۰ تا موفق شوید

ج- از صفحه ۵۵۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنای هریک بنویسید.

۱- **سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ:** یکسان است برای آنها.

۲- **فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَايِرُونَ:** پس آنها همان زیانکاران هستند.

۳- **وَأَنْفَقُوا إِمَّا رَزْقًا كُمْ:** و انفاق کنید از آنچه روزی دادیم شما را.

د- در صفحه ۵۵۵ قرآن کریم کدام عبارت عزتمندان واقعی را معرفی می‌کند. این عبارت را به عنوان پیام قرآنی انتخاب کرده و همراه با معنا بنویسید.

عزتمندان واقعی

متن: **وَاللَّهِ الْعَزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ**

ترجمه: و عزت و بزرگی برای خدا و برای پیامبر و برای مؤمنان است.

ارزشیابی مستمر

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید. (سختی، مساوی است، جاودان، خرید و فروش). (۲ نمره)

معنا	کلمه	معنا	کلمه
بَاس	يَسْتَوِي		
عَدْن	بَيْع		

۲- درست یا نادرست بودن گزینه‌ها را با علامت ✕ مشخص کنید. (۲)

- (الف) نویی: ندا داده شد
 درست   نادرست
- (ب) یغفر: بیامرز
 درست   نادرست
- (ج) نَسَا اللَّهُ: فراموش نکنید خدرا
 درست   نادرست
- (د) بِالْبَيِّنَاتِ: با دلایل روشن
 درست   نادرست

۳- «نجات می‌دهد» معنای کدام کلمه است؟ (۵٪)

- (الف) تُوْمِنَونَ   (ب) تُجَاهِدُونَ   (ج) ثُبُجِي
 د) يُدْخِل

۴- ترکیب‌های زیر را معنا کنید.

- (۱) ..... الف) لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ:
(۱) ..... ب) فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ:
(۰/۷۵) ..... ج) ذُلِّكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ:

۵- عبارت‌های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

- (الف) أُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ: (۰/۷۵)
(ب) تَحْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارَ: (۱/۲۵)
(ج) وَ اذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا: (۰/۷۵)

پاسخ ارزشیابی مستمر

پاسخ (دوره اول متوسطه)

معنا	کلمه	معنا	کلمه
مساوی است (۰/۵)	يَسْتَوِي	باس سختی (۰/۵)	
خرید و فروش (۰/۵)	بَيْع	عَدْن جاودان (۰/۵)	

۲- الف) درست (۰/۵) ب) نادرست (۰/۵) ج) نادرست (۰/۵) د) درست (۰/۵) ۳ گزینه (ج) (۰/۵) ۴ الف) تا (۰/۲۵) رفتار کنند (۰/۲۵) مردم (۰/۲۵) به عدل (۰/۲۵) ب) پس (۰/۲۵) وقتی که (۰/۲۵) تمام شد (۰/۲۵) نماز (۰/۲۵) ج) آن (۰/۲۵) رستگاری (۰/۲۵) بزرگ است (۰/۲۵) ۵ الف) آنها (۰/۲۵) همان (۰/۲۵) گناهکارانند (۰/۲۵) ب) روان است (۰/۲۵) از (۰/۲۵) زیر (۰/۲۵) آن (۰/۲۵) رودهایی (۰/۲۵) ج) و یاد کنید (۰/۲۵) خدا را (۰/۲۵) بسیار (۰/۲۵)

جلسه اول: سوره تغابن

۹۴

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

توکل می کند، اندازه، قرار می دهد، محل خروج

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	بَيْتُقُ (بَيْتَنِي)	تقوا داشته باشد	۵	يَخْتَبِبُ	گمان می کند
۲	يَجْعَلُ	قرار می دهد	۶	يَتَوَكَّلُ	توکل می کند
۳	مَخْرَجٌ	راه نجات، محل خروج	۷	حَسْبٌ	کافی است
۴	حَيْثُ	جا، هر کجا	۸	قَدْرٌ	اندازه

۹۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَ مَنْ يَتَقَبَّلُ اللَّهَ وَ هُرَكَسْ تقوای خدا را داشته باشد.
- ۲- يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا، قرار می دهد برای شما راه نجات
- ۳- وَ يَرْزُقُهُ وَ روزی می دهد او را
- ۴- مِنْ حَيْثُ لَا يَخْتَبِبُ؛ از جایی که گمان نمی کند
- ۵- وَ مَنْ يَتَوَكَّلُ عَلَى اللَّهِ وَ هُرَكَسْ که توکل کند بر خدا
- ۶- فَهُوَ حَسْبُهُ؛ پس او (خدا) کافی است او را
- ۷- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ قطعاً قرار داد خدا
- ۸- لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا؛ برای هر چیز اندازه‌ای

۹۵

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه این عبارات از سوره طلاق را کامل کنید. این قطعه یکی از زیباترین و پرمعناترین پیام‌های قرآنی است. سعی کنید این قطعه را حفظ کنید و آن را با توجه به معنای آن، در آغاز روز و پس از نمازهای خود بخوانید.

۱- وَ مَنْ يَتَقَبَّلُ اللَّهَ وَ هُرَكَسْ تقوای خدا را داشته باشد.

۲- يَجْعَلُ لَهُ مَخْرَجًا؛ قرار می دهد برای او راه نجاتی.

۳- وَ يَرْزُقُهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَخْتَبِبُ؛ وَ روزی می دهد او را از جایی که گمان نمی کند.

۴- وَ مَنْ يَتَوَكَّلُ عَلَى اللَّهِ وَ هُرَكَسْ توکل کند بر خدا.

۵- فَهُوَ حَسْبُهُ؛ پس او (خدا) کافی است او را.

۶- إِنَّ اللَّهَ بِالْعُلُغِ أَمِرٌ؛ قطعاً خدا به کار و خواست خود دست می یابد.

۷- قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا؛ قطعاً قرار داد خدا برای هر چیز اندازه‌ای.

ج- با مراجعه به صفحه ۵۵۹ قرآن کریم، آیه ۱۱ سوره طلاق را به طور کامل ترجمه کنید. معنای کدام یک از کلمات این آیه را نمی دانید؟ آیا می توانید معنای این گونه کلمات را با توجه به سایر کلمات هر جمله، حدس بزنید.

۱- يَتَلَوَ عَلَيْكُمْ؛ تلاوت می کند برای شما.

۲- قَدْ أَحَسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا؛ قطعاً نیکو ساخت خدا برای او روزی را.

د- در آیات صفحه ۵۵۷ چند پیام قرآنی آمده است؟ یکی از این پیام‌ها بیانگر هدایت خاص خداوند است. آن را یافته، همراه با ترجمه بنویسید.

هدایت الهی

متن: «وَ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ»

ترجمه: هر کس ایمان اورد به خدا هدایت کند قلبش را.

جلسه دوم: سوره مُلک

۹۷

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

می‌شنیدیم، دست، اندیشه و درک می‌کنیم، یا، مرگ

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
گوش شنوا داشتیم، می‌شنیدیم	كُنَا تَسْمَعُ	۵	دست، جمع: آیدی	يَدٌ	۱
یا	أَوْ	۶	مرگ	مَوْتٌ	۲
اندیشه و درک می‌کنیم	نَعْقُلُ	۷	می‌آزماید	يَبْلُو	۳
دوخ، آتش فروزان	سَعِيرٌ	۸	کدام، کدامیک	أَيْ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۲- خَلَقَ الْمَوْتَ وَ الْحَيَاةً: آفرید مرگ و زندگی را

۱- بِيَدِهِ الْمُلْكُ: به دست اوست فرمانروایی

۴- أَيْكُمْ: کدامیک از شما

۳- لَيَبْلُوْكُمْ: تا بیازماید شما را

۶- لَوْ كُنَا تَسْمَعُ: اگر گوش شنوا داشتیم

۵- الْعَزِيزُ الْغَفُورُ: عزتمند امرزنه

۸- مَا كُنَّا نَبُودِيم

۷- أَوْ نَعْقُلُ: یا اندیشه و درک می‌کردیم

۹- أَصْحَابُ السَّعِيرِ: اهل دوزخ

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات اول و دوم و نیز آیه ۱۰ تا ۱۰ سوره ملک را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- تَبَرَّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ: برقرار و پرخیر است کسی که به دست اوست فرمانروایی.

۲- وَ هُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ : او بر هر چیزی تواناست.

۳- الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَ الْحَيَاةَ: کسی که آفرید مرگ و زندگی را.

۴- لَيَبْلُوْكُمْ أَيْكُمْ أَحَسَنُ عَمَلاً: تا بیازماید کدامیک از شما عمل بهتری دارد.

۵- وَقُوَّةُ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ : او عزتمند امرزنه است.

۶- وَ قَالَوْا لَوْ كُنَا تَسْمَعُ أَوْ نَعْقُلُ: و گفتند اگر می‌شنیدیم یا اندیشه و درک می‌کردیم.

۷- مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ : نبودیم با اهل دوزخ

ج- از صفحه ۵۶۳ قرآن کریم چند عبارت آشنا بباید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

۱- إِنَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ: قطعاً او به هر چیزی بیناست.

۲- قُلِ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ: بگو علم فقط نزد خداست.

۳- وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ: و من فقط هشداردهندهای آشکار هستم.

د- در صفحه ۵۶۴ قرآن کریم در آیه مشهوری، پیامبر اکرم به داشتن صفت بسیار ارزشمندی توصیف شده است. این آیه را بباید و به عنوان پیام قرآنی، همراه با معنای آن بنویسید. خوب است این آیه را حفظ کنید. ما در این ویژگی

چه نسبتی با پیامبر خود داریم، مولوی در تمثیل زیبایی می‌گوید:

شیررا، بچه همی ماند به او تو به پیغمبر چه می‌مانی، بگو

انسانی با برترین اخلاق

متن: «وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ»

ترجمه: و قطعاً تو دارای خلق و خوی بزرگی هستی.

جلسه اول: سوره معارج و سوره نوح (ع)

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

به تأخیر می‌اندازد، هشدار ده، داخل شد به

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
داخل شد به، وارد شد به	دَخَلَ	۴	هشدار ده	أَنْذِرْ	۱
نیفزای، زیاد نکن	لَا تَرِدْ	۵	می‌آید	يَأْتِي	۲
هلاکت، نابودی	ثَمَار	۶	به تأخیر می‌اندازد، مهلت می‌دهد	يُؤَخِّرُ	۳

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا: قطعاً ما فرستادیم نوح را

۲- أَنَّ أَنْذِرْ قَوْمَكَ: این که هشدار ده قومت را

۳- أَنْ يَأْتِيْهُمْ عَذَابُ الْيَمِّ: که می‌آید آنها را عذابی دردنگ

۴- قَالَ يَقُولُ: گفت ای قوم من

۵- أَنِّي أَعْبُدُوا اللَّهَ: این که عبادت کنید خدا را

۶- وَأَنْقُوهُ وَتَقْوَاهُ: او را پیشه کنید

۷- وَأَطْبِعُونِ: و اطاعت کنید مرا

۸- يَغْفِر لَكُم مِنْ ذُنُوبِكُمْ: می‌آمرزد برای شما از گناهاتتان

۹- وَيُؤَخِّرُكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُسَمٍّ: و مهلت می‌دهد شما را به سوی مدت معینی

۱۰- لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ: اگر بدانید

۱۱- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَ: پروردگارا بیامز برای من و برای پدر و مادرم

۱۲- وَلَمْنَ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا: و برای کسی که داخل شد در خانه من با ایمان

۱۳- وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ: و برای مردان با ایمان و زنان با ایمان

۱۴- وَ لَا تَرِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارَأَ: و نیفزای ستمگران را جز نابودی

نکته

ترکیب‌های «یَقُومٌ» و «أَطْبَاعُونَ» در اصل «يَا قَوْمٍ» و «أَطْبَاعُونَ» بوده است.

۱۰۵

انس با قرآن در خانه

ب- آیات اول تا چهارم و آیه آخر سوره نوح را ترجمه کنید.

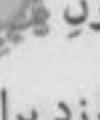
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمَهُ: قطعاً ما فرستادیم نوح را به سوی قومش

۲- آن آندر قَوْمَكَ: این که هشدار ده قومت را

۳- مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيهُمْ عَذَابُ الْيَمِّ : قبل از این که بباید آنها را عذابی دردنگ

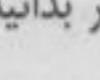
۴- قَالَ يَقُومٌ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ : گفت ای قوم من قطعاً من برای شما هشدار دهنده‌ای آشکار هستم

۵- أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطْبَاعُونِ : این که عبادت کنید خدا را و تقوای او را پیشه کنید و اطاعت کنید مرا

۶- يَغْفِر لَكُم مِّنْ ذُنُوبِكُمْ: می‌آمرزد برای شما از گناهاتتان

۷- وَيُؤَخِّرُكُمْ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمٍّ: و مهلت می‌دهد شما را به سوی مدت مشخصی

۸- إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ: قطعاً سرآمد خدا وقتی که بباید تأخیر نمی‌اندازد

۹- لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ : اگر بدانید

۱۰۵

۱۰۵

(۱۰۵) مِنْ تَوْسِعَةِ

۱۰- رَبِّ اغْفِرْلِي وَلِوَالِدَيَ: پروردگارا بیامرز برای من و برای پدر و مادرم

۱۱- وَلَمْنَ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ: و برای کسی که داخل شد در خانه من با ایمان و برای مردان با ایمان و زنان با ایمان

۱۲- وَ لَا تَرِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارَأَ: و نیفزای ستمگران را جز نابودی

ج- از صفحه ۵۷۱ قرآن کریم چند ترکیب یا عبارت آشنا بباید و معنای هریک را همراه آن بنویسید.

۱- وَ يَجْعَلَ لَكُمْ جَنَّاتٍ: و قرار می‌دهد برای شما بهشت‌هایی را.

۲- وَ جَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا: و قرار داد ماه را در میان آنها نوری.

۳- وَ جَعَلَ الشَّمْسَ سِرَاجًا: و قرار داد خورشید را چراغی.

د- در صفحه ۵۷۱ قرآن کریم یک دعای زیبا آمده است. آن را همراه با معنا بنویسید و سعی کنید این دعای قرآن را حفظ کنید و در قنوت نماز بخوانید.

درخواست آمرزش

متن: «رَبِّ اغْفِرْلِي وَلِوَالِدَيَ وَلَمَنَ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَ لَا تَرِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارَأَ»

ترجمه: پروردگارا بیامرز مرا و پدر و مادرم را و کسی را که به خانه‌ام با ایمان داخل شود و برای مردان و زنان با ایمان (آنها را بیامرز) و نیفزای ستمگران را جز نابودی.

۱۰۸

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

طولانی، نیم، بگیر، اندک، یادکن، کم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
کار و تلاش	سبح	۶	برخیز، به پاخیز	قُم	۱
طولانی، بسیار	طَوِيل	۷	اندک، کم	قَلِيل	۲
یاد کن	أَذْكُر	۸	نصف، نیم	نِصْف	۳
بگیر، قرار بده	إِتَّخِذ	۹	آرام و بادقت بخوان	رَتْلٌ	۴
			سنگین، گران بار، بالارزش	ثَقِيل	۵

۱۰۸

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- قُمُ الْلَيْلَ: برخیز شب را
 ۲- إِلَّا قَلِيلًا: مگر اندکی
 ۳- نِصْفَةَ: نصف آن را
 ۴- وَرَتْلِ الْقُرْءَانَ: و آرام و با دقت بخوان قرآن را
 ۵- قَوْلًا ثَقِيلًا: گفتاری بالارزش
 ۶- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ: قطعاً برای تو در روز
 ۷- سَبَحَا طَوِيلًا: کار و تلاش طولانی
 ۸- وَأَذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ: و یاد کن نام پروردگارت را
 ۹- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ: پروردگار مشرق و غرب
 ۱۰- فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا: پس بگیر آن را وکیل

۱۰۹

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات اول تا نهم سوره مزمل را کامل کنید.

۱- يَا يَاهَا الْمُزَمْلُ ۚ ۲- قُمُ الْلَيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۳- : ای جامه به خود پیچیده * برخیز شب را جز اندکی

۴- نِصْفَةَ، او انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ۵- : نصف آن را یا اندکی از آن کم کن.

۶- او زِدَ عَلَيْهِ وَرَتْلِ الْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا ۷- : یا برآن بیفزای و کاملاً قرآن را آرام و با دقت بخوان.

۸- إِنَّا سَلَقَنِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ۹- : قطعاً ما نازل خواهیم کرد بر تو گفتاری با ارزش را

۱۰- إِنَّ نَاثِثَةَ الْلَيْلِ هِيَ أَشَدُ وَطَنَا وَأَقْوَمُ قِيلًا ۱۱- : قطعاً عبادت در شب استوارتر، خالصانه ترو از لغزش دورتر است.

۱۲- إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبَحَا طَوِيلَا ۱۳- : قطعاً برای تو در روز کار و تلاش بسیار است.

۱۴- وَأَذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَّئِلَ إِلَيْهِ تَبَيِّلًا ۱۵- : و یاد کن نام پروردگارت را و تنها به او دل بیند.

۱۶- رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَإِلَهٌ إِلَّا هُوَ: پروردگار مشرق و غرب که نیست خدایی جز او

۱۷- فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ۱۸- : پس بگیر آن را وکیل

ج- از صفحه ۵۷۵ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

۱۹- إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ: قطعاً پروردگار تو می‌داند.

۲- وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ بِهِ پا دارید نماز را.

۳- وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ: وَ امْرَزْش بخواهید از خدا.

د- از صفحه ۵۷۴ یا ۵۷۵ یکی از دو پیامی را که در دوره ابتدایی با آن آشنا شده‌اید و درباره انس با قرآن کریم است یافته، و همراه با معنا بنویسید.

انس با قرآن کریم

متن: «فَاقْرَءُ وَا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْءَانِ»

ترجمه: پس بخوانید آنچه از قرآن میسر است.

لهم (دوره اول متوسطه)

از زبانی مستمر

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید. (کافی است، مرگ، وارد شد به، طولانی). (۲ نمره)

معنا	کلمه	معنا	کلمه
دخل	حَسْبُ		
موت	طَوِيل		

۲- درست یا نادرست بودن گزینه‌ها را با علامت ✕ مشخص کنید. (۲)

- درست نادرست
 درست نادرست
 درست نادرست
 درست نادرست
 درست نادرست
- الف) إِنْجَذَ: گرفت
 ب) يَائِيَ: می‌آید
 ج) لِيَبْلُوْكُمْ: تا بیازماید
 د) وَ يَرْزُقُهُ: و روزی می‌دهد

۳- معنای ترکیب «وَ اتَّقُوهُ» کدام گزینه است؟ (۰/۵)

- ب) و تقوای خدا را پیشه کنید
 د) و تقوای او را پیشه کنید
 الف) و تقوای پیشه کنید
 ج) و تقوای من را پیشه کنید

۴- ترکیب‌های زیر را معنا کنید.

- (۱/۲۵) ب) إِنْ لَكَ فِي النَّهَارِ: ..... (۰/۷۵) ..... (۰/۵)
 الف) وَ مَنْ يَتَّقِ اللَّهَ: ..... (۰/۵) ..... (۰/۵)
 ج) وَ أَطِيعُونَ:

۵- عبارت‌های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

- ب) إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخِّرُ: (۱/۱۵)
 الف) وَ قَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ: (۱/۱۵)

پاسخ از زبانی مستمر

۱

معنا	کلمه	معنا	کلمه
کافی است (۰/۵)	حَسْبُ	دخل وارد شد به (۰/۵)	
موت (۰/۵)	طَوِيل	مرگ (۰/۵)	

۲ الف) نادرست (۰/۵) ب) درست (۰/۵) ج) نادرست (۰/۵) د) نادرست (۰/۵) ۳ گزینه (د) (۰/۵) ۴ الف) و کسی که (۰/۲۵) تقوای خدا (۰/۲۵) را داشته باشد (۰/۲۵) ب) قطعاً (۰/۲۵) برای (۰/۲۵) تو (۰/۲۵) در (۰/۲۵) روز (۰/۲۵) ج) و اطاعت کنید (۰/۲۵) مرا (۰/۲۵) ۵ الف) و گفتند (۰/۲۵) اگر (۰/۲۵) می‌شنیدیم (۰/۲۵) یا (۰/۲۵) اندیشه (۰/۲۵) و درک می‌کردیم (۰/۲۵) ب) قطعاً (۰/۲۵) سرآمد (۰/۲۵) خدا (۰/۲۵) وقتی که (۰/۲۵) بیاید (۰/۲۵) تأخیر نمی‌اندازد (۰/۲۵)

جلسه اول: سوره نبأ

۱۱۴

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زندگی، از چه، قرار ندادیم

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	عَمَ (عَنْ + مَا)	از چه	۵	مِهَاد	محل آرامش و استراحت
۲	كَلَا	هرگز چنین نیست	۶	أَزْوَاج	گونه‌ها و شکل‌ها (ی مختلف)، جمع زوج
۳	ثُمَّ	سپس، باز هم	۷	سُبَات	آسایش و آرامش
۴	لَمْ تَجْعَلْ	قرار ندادیم	۸	مَعَاش	زندگی

۱۱۴

فعالیت دوم

همان طور که در درس عربی آموخته‌اید، هرگاه «سـ» یا «سـوـفـ» قبل از فعل مضارع بباید، فعل به صورت آینده معنا می‌شود، مانند:

يَعْلَمُ: مـداند ← سـيـعـلـمـ: خـواـهـدـ دـانـسـتـ

۱- النَّبَّـاـ الـعـظـيمـ: خـبرـ بـزـرـگـ

۲- كـلـاـ سـيـعـلـمـونـ: هـرـگـزـ چـنـيـنـ نـيـسـتـ خـواـهـنـدـ دـانـسـتـ

۳- أـلـمـ تـجـعـلـ الـأـرـضـ: آـیـاـ قـرـارـ نـدـادـیـمـ زـمـینـ رـاـ

۴- خـلـقـنـكـمـ: أـفـرـيـدـیـمـ شـمـاـ رـاـ

۵- سـنـكـتـبـ ماـ قـالـوـاـ: خـواـهـیـمـ نـوـشـتـ آـنـچـهـ گـفـتـنـدـ

۶- فـسـوـفـ تـعـلـمـونـ: پـسـ خـواـهـیدـ دـانـسـتـ

۷- سـيـجـعـلـ اللـهـ بـعـدـ عـسـرـ يـسـرـاـ: قـرـارـ خـواـهـدـ دـادـ خـداـونـدـ بـعـدـ اـزـ سـخـتـیـ گـشـایـشـیـ رـاـ

نکته

هرگاه «سـ» یا «سـوـفـ» قبل از فعل مضارع بباید، فعل به صورت آینده معنا می‌شود، مانند:

نـكـتـبـ: مـنوـيـسـيمـ ← سـنـكـتـبـ: خـواـهـیـمـ نـوـشـتـ

۱۱۵

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه آیات اول تا یازدهم سوره نبأ را کامل کنید.

۱- عَمَ يَتَسَاءَلُونَ: از چه از یکدیگر می‌پرسند؟

۲- عَنِ النَّبَّـاـ الـعـظـيمـ: از خـبـرـ بـزـرـگـ

۳- الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ: کـهـ آـنـهاـ درـ آـنـ اختـلافـ دـارـندـ.

۴- كـلـاـ سـيـعـلـمـونـ: هـرـگـزـ چـنـيـنـ نـيـسـتـ، خـواـهـنـدـ دـانـسـتـ.

۵- ثُمَّ كـلـاـ سـيـعـلـمـونـ: سـپـسـ هـرـگـزـ چـنـيـنـ نـيـسـتـ خـواـهـنـدـ دـانـسـتـ.

۶- أـلـمـ تـجـعـلـ الـأـرـضـ مـهـدـاـ: آـیـاـ قـرـارـ نـدـادـیـمـ زـمـینـ رـاـ مـحـلـ آـرـامـشـ وـ اـسـتـراـحتـ؟

- ۷- وَ الْجِبَالَ أَوْتَادًا: وَ كوههارا وسیله باپرجایی (زمین).
- ۸- وَ خَلَقْنَاكُمْ آزواجًا: وَ آفریدیم شما را گونهها و شکل‌های مختلف.
- ۹- وَ جَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُباتًا: وَ قرار دادیم خواب شما را آسایش و آرامش.
- ۱۰- وَ جَعَلْنَا الَّيْلَ لِيَاسًا: وَ قرار دادیم شب را پوششی.
- ۱۱- وَ جَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا: وَ قرار دادیم روز را زندگی.
- ج- از صفحه ۵۸۱ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.
- ۱- إِلَى قَدَرِ مَعْلُومٍ: به سوی اندازه‌ای مشخص.
- ۲- هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ: این روز جدایی است.
- ۳- إِنَّا كَذَلِكَ نَجِزِي الْمُحْسِنِينَ: قطعاً ما این چنین پاداش می‌دهیم نیکوکاران را.
- د- راز جاودانگی شعرو ادب فارسی از آن روست که ترجمان زیبا و لطیف بسیاری از معارف حکیمانه قرآن کریم است.
سعدی شاعر بزرگ ایرانی چنین گفته است:
- پرهیزکار باش که دادار آسمان فردوس جای مردم پرهیزکار کرد
به نظر شما کدامیک از آیات صفحه ۵۸۴ قرآن کریم الهام بخش این شعر سعدی است؟

جایگاه پرهیزکاران

متن: «فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى»

ترجمه: پس قطعاً بهشت جایگاه اوست.

جلسه دوم: سوره‌‌علی و سوره‌‌غاشیه

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

خلق شد، چگونه، می‌بینند، گستردہ شد، شتر

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
برافراشته شد	رُفَعَتْ	۵	می‌بینند، دقت می‌کنند	يَنْظُرُونَ	۱
برپا شد	نُصِيبَتْ	۶	شتر	إِبْلٍ	۲
گستردہ شد، هموار شد	سُطِحَتْ	۷	چگونه	كَيْفَ	۳
			خلق شد	خُلِقَتْ	۴

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۱- إِلَى الْإِيلِيٍّ: به شتر

۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ: پس آیا نمی‌بینند

۲- وَ إِلَى السَّمَاءِ: و به آسمان

۲- كَيْفَ خُلِقَتْ: چگونه خلق شد

۳- وَ إِلَى الْجِبَالِ: و به کوهها

۳- كَيْفَ رُفَعَتْ: چگونه برافراشته شد

۴- وَ إِلَى الْأَرْضِ: و به زمین

۴- كَيْفَ نُصِيبَتْ: چگونه برپا شد

۵- كَيْفَ سُطِحَتْ: چگونه گستردہ شد

انس با قرآن در خانه

ب- آیات ۱۷ تا ۲۰ سوره غاشیه را ترجمه کنید.

۱- أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْأَيْلِ كَيْفَ خُلِقَتْ **۱۷**: پس آیا دقت نمی‌کنند به شتر که چگونه افریده شد.

۲- وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ **۱۸**: و به آسمان که چگونه برافراشته شد

۳- وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ **۱۹**: و به کوهها که چگونه برپا شد

۴- وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ **۲۰**: و به زمین که چگونه گستردہ شد

ج- از صفحه ۵۸۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هر یک بنویسید.

۱- الَّذِي خَلَقَكَ: کسی که افرید تو را. ۲- يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ: می‌دانند آنچه انجام می‌دهید.

۳- لَيْلَةٌ عَظِيمٌ: برای روز بزرگ.

د- در سوره انفال (صفحه ۵۸۷) خداوند سرانجام نیکوکاران و گناهکاران را به سادگی و زیبایی نشان داده است. آنها را بیابید و به عنوان پیام قرآنی انتخاب کنید و با حفظ این دو آیه همیشه به معنا و مفهوم آن توجه داشته باشید.

سرانجام نیکوکاران و گناهکاران

معنی: «إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ وَإِنَّ الْفُجَارَ لَفِي جَحِيمٍ»

ترجمه: همانا نیکان در نعمت هستند و همانا گناهکاران در دوزخ هستند.

جلسه اول: سوره شمس

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

الهام کرد به، روشنایی، بدکاری، بنا کرد

معنا	كلمه	ردیف	معنا	كلمه	ردیف
درست و کامل کرد	سَوَّى	۵	سوگند به	وَ	۱
الهام کرد به	الْهَمَ	۶	روحانی، روشنایی در آغاز روز	ضُحَىٰ	۲
بدکاری، زشت کاری	فُجُور	۷	من پوشاند	يَغْشَىٰ	۳
پاک گردانید، رشد و نموداد	رَأَكَ	۸	ساخت، بنا کرد	بَنَىٰ	۴
نومید و ناکام شد	خَابَ	۹			

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

۲- وَضُحْسُهَا: و روشنایی آن

۱- وَالشَّمْسِ: سوگند به خورشید

۴- إِذَا يَغْشَهَا: وقتی که می‌پوشاند آن را

۳- وَاللَّيلِ: سوگند به شب

۶- وَمَا بَنَهَا: و آنکه ساخت آن را

۵- وَالسَّمَاءِ: سوگند به آسمان

- ۸- وَ مَا سَوْنِهَا: و به سوی زمین
 ۹- فُجُورَهَا و تَقْوِيَّهَا: بدکاریش و پرهیزکاریش را
 ۱۰- مَنْ رَكَّبَهَا: کسی که پاک گردانید آن را
 ۱۱- قَدْ أَفْلَحَ: قطعاً رستگار شد
 ۱۲- وَ نَفْسٍ: سوگند به نفس (آدمی)

۱۲۵

انس با قرآن در خانه
 ب- ترجمه آیات ۱ تا ۱۰ سوره شمس را کامل کنید.

۱۲۵

لحن (دوره اول متوسطه)

- ۱- وَ الشَّمْسِ وَ ضُحْنِهَا: سوگند به خورشید و روشنایی آن
 ۲- وَ الْقَمَرِ إِذَا تَلَهَا: سوگند به ماه وقتی که به دنبال آن (خورشید) می‌آید.
 ۳- وَ النَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا: سوگند به روز وقتی که آشکار می‌کند آن را.
 ۴- وَ الْأَلَيْلِ إِذَا يَغْشِيَهَا: سوگند به شب وقتی که می‌پوشاند آن را
 ۵- وَ السَّمَاءَ وَ مَا يَنْهَا: سوگند به آسمان و آنکه ساخت آن را
 ۶- وَ الْأَرْضِ وَ مَا طَحَّنَهَا: سوگند به زمین و آنکه آن را گستراند.
 ۷- وَ نَفْسٍ وَ مَا سَوْنِهَا: سوگند به نفس (آدمی) و آنکه درست و کامل کرد آن را
 ۸- فَالَّهُمَّا فُجُورَهَا وَ تَقْوِيَّهَا: پس الهام کرد به آن بدکاری اش و پرهیزکاری اش را
 ۹- قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَكَّبَهَا: قطعاً رستگار شد کسی که پاک گردانید آن را
 ۱۰- وَ قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّهَا: و قطعاً نومید و ناکام شد کسی که آن را تباہ و آلوده کرد.

ج- نام سوره‌های جزء سیم را که با واو قسم شروع می‌شود، مشخص کنید و اولین کلمه پس از واو قسم را بنویسید و سعی کنید آن را معنا کنید.

- ۱- سوره بروج: وَ السَّمَاءَ (سوگند به آسمان)
- ۲- سوره طارق: وَ السَّمَاءَ (سوگند به آسمان)
- ۳- سوره فجر: وَ الْفَجْرِ (سوگند به سپیده دم)
- ۴- سوره شمس: وَ الشَّمْسِ (سوگند به خورشید)
- ۵- سوره لیل: وَ الْأَلَيْلِ (سوگند به شب)
- ۶- سوره ضحی: وَ الضُّحْنِ (سوگند به روشنایی)
- ۷- سوره تین: وَ التَّيْنِ (سوگند به انجیر)
- ۸- سوره عادیات: وَ الْعَادِيَاتِ (سوگند به اسبان تازنده)
- ۹- سوره عصر: وَ الْعَصْرِ (سوگند به عصر)

د- به نظر شما نتیجه سوگندهای آغاز سوره شمس در کدام آیات بیان شده است؟ سعی کنید آیات اول تا دهم سوره شمس را حفظ کنید.

انسان‌های پیروز و انسان‌های شکست خورده

متن: «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَكَّا هَا وَ قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّ هَا»

ترجمه: همانا رستگار شد کسی که پاک گردانید آن را و همانا نومید و ناکام شد کسی که آن را تباہ و آلوده کرد.

جلسه دوم: سوره‌های توحید (اخلاص)، فلق و ناس

۱۲۷

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

پناه می‌برم، همتا، حسود، وسوسه می‌کند، سپیده دم

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
پناه می‌برم	أَعُوذُ	۵	بی‌نیاز	صَمَدٌ	۱
سپیده دم	فَلَقٌ	۶	کسی از او متولد نشده است	لَمْ يَلِدْ	۲
حسود	حَاسِدٌ	۷	از کسی متولد نشده است	لَمْ يُوْلَدْ	
وسوسه می‌کند	يُوْسُوسٌ	۸	نیست	لَمْ يَكُنْ	۳
جنیان	جِنَّةٌ	۹	همانند، همتا	كُفُوا	۴

۱۲۷

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- **اللهُ الصَّمَدُ:** خداوند بی‌نیاز است
- ۲- **لَمْ يَلِدْ:** کسی از او متولد نشده است
- ۳- **وَلَمْ يُوْلَدْ:** و از کسی متولد نشده است
- ۴- **وَلَمْ يَكُنْ لَهُ:** و نیست برای او
- ۵- **كُفُواً أَحَدٌ:** هیچ همتایی
- ۶- **قُلْ أَعُوذُ بِكُوْنَةِ بَغْوَى**: بگو پناه می‌برم
- ۷- **بِرَبِّ الْفَلَقِ:** به پروردگار سپیده دم
- ۸- **مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ:** بگو از شر آنچه خلق کرد
- ۹- **وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ:** و از شر حسود
- ۱۰- **إِذَا حَسَدَ:** وقتی که حسد ورزد
- ۱۱- **أَلَّذِي يُوَسُوسُ:** کسی که وسوسه می‌کند
- ۱۲- **فِي صُدُورِ النَّاسِ:** در سینه‌های مردم
- ۱۳- **مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ:** از جنیان و مردم

۱۲۸

انس با قرآن در خانه

ب- ترجمه سوره‌های اخلاص، فلق و ناس را کامل کنید.

سوره اخلاص:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۲۸

۱ اللَّهُ الصَّمَدُ

۲ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

۳ وَلَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ

بگو اوست خدای یکتا * خدایی که بی‌نیاز است *

۳

کسی از او متولد نشده است و از کسی متولد نشده است * و نیست برای او هیچ همتایی *

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ
٢ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

* بگو پناه می‌برم به پروردگار سپیده دم * از شر آنچه خلق کرد *

٣ وَ مِنْ شَرِّ غَايِسِقٍ إِذَا وَقَبَ
٤ وَ مِنْ شَرِّ النَّفَشَتِ فِي الْعُقَدِ

* واز شر تاریکی، آن هنگام که همه جا را فرا گیرد * واز شر دمندگان افسون در گره‌ها *

٥ وَ مِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ

* واز شر حسود وقتی که حسد ورزد *

سورة ناس:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

١ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ
٢ مَلِكِ النَّاسِ
٣ إِلَهِ النَّاسِ

* بگو پناه می‌برم به پروردگار مردم * فرمانروای مردم * خدای مردم *

٤ مِنْ شَرِّ الْوَسَاسِ الْخَنَاسِ
٥ الَّذِي يُوَسِّعُ فِي صُدُورِ النَّاسِ

* از شر وسوسه گرینهان * کسی که وسوسه می‌کند در سینه‌های مردم *

٦ مِنَ الْجَنَّةِ وَ النَّاسِ

* از جنیان و مردم *

ج- معنای کدام یک از کلمات سوره‌های قدر، زلزال، قارعه، عصر، کوثر، کافرون و نصر را نمی‌دانید؟

سعی کنید معنای آنها را جستجو کنید و این کلمات را همراه با معنای آنها بنویسید.

سوره قدر: وَ مَا أَدْرَكَ: و تو چه دانستی - مَطْلَعَ الْفَجْرِ: بر آمدن بامداد

سوره زلزال: زُلْزَلَتْ: بلرzed - آثقاها: بارهای گرانش را - تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا: بگوید خبرهایش را

- يَصُدُّ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّرَوَا أَعْهَاهُمْ: بیرون آیند مردم تا نمایانده شوند اعمالشان

- يَرَهُ ← ببیندش

سوره قارعه: الْقَارِعَه: آن کوبنده

- كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوث ← پروانه‌های پراکنده

- كَالِعْهِنِ الْمَنْفُوش: مانند پشم زده

- عِيشَةِ رَاضِيَه: زندگی پسندیده

- خَفَّتْ مَوازِينُه: سبک گردد ترازوهایش - فَأَمْهُهُ هاویه: پس جایگاه او دوزخ است - حاصیه: سوزنده

سوره عصر: خُسر: زیان کاری - تَوَاصُوا: سفارش کردند

سوره کوثر: أَعْطِينَاكَ: دادیم تو را - فَصَلَّ: پس نماز گزار - وَانْهَرَ: و قربانی کن - إِنَّ شَانِتَكَ هُوَ الْأَبْرَ: همانا
بدخواه تو دنباله بردیده است.

سوره کافرون: لَا أَعْبُدُ: نمی‌پرستم - عَبَدْتُمْ: پرستش کردید

سوره نصر: رَأَيْتَ: می‌بینی - أَفْوَاجًا: گروه گروه - تَوَابًا: بسیار توبه‌پذیر

د- چه خوب است سوره‌های نام برده در تمرین فوق و سوره‌های این درس را آنراز حفظ نیستیم با وجهه، معنی آنها حفظ کنیم و آنها را در نمازهای روزانه خود بخوانیم.

ارزشیابی مستمر

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید. (حسود، بدکاری، چگونه زندگی). (۲ نمره)

معنا	کلمه	معنا	کلمه
حاسد	کَيْفَ		
فُجور	مَعَاش		

۲- درست یا نادرست بودن گزینه‌ها را با علامت ✕ مشخص کنید. (۲)

درست نادرست

الف) مِهاد: محل آرامش واستراحت

درست نادرست

ب) إِلَى الْإِبْلِ: شتر

درست نادرست

ج) أَلَّهَمْ: الهام کرد به

درست نادرست

د) يَرَبُّ الْفَلَقْ: به پروردگار جهانیان

۳- معنای کلمه «لَمْ تَجْعَلِ» کدام گزینه است؟ (۰/۵)

د) قرار من دهد

ج) قرار بده

ب) قراردادیم

۴- ترکیب‌های زیر را معنی کنید.

(۱)

الف) سَكَتُّبُ ما قالوا:

(۰/۷۵)

ب) فِي صُدور النَّاسِ:

(۰/۷۵)

ج) إِذَا يَغْشَهَا:

۵- عبارت‌های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

ب) وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ تُصْبِتْ: (۱)

الف) عَن النَّبَّا العَظِيمِ: (۰/۷۵)

ج) قَدْ أَفْلَحَ مِنْ رَكْهَا: (۱/۲۵)

پاسخ ارزشیابی مستمر

معنا	کلمه	معنا	کلمه
کَيْفَ	چگونه (۰/۵)	حاسد	حسود (۰/۵)
مَعَاش	زندگی (۰/۵)	فُجور	بدکاری (۰/۵)

۲ الف) درست (۰/۵) ب) نادرست (۰/۵) ج) درست (۰/۵) د) نادرست (۰/۵) ۳ گزینه (الف). (۰/۵) ۴ الف) خواهیم نوشت (۰/۵) آنچه (۰/۲۵) گفتند (۰/۲۵) ب) در (۰/۲۵) سینه‌های (۰/۲۵) مردم (۰/۲۵) وقتی که (۰/۲۵) می‌پوشاند (۰/۲۵) آن را (۰/۲۵) ۵ الف) از (۰/۲۵) خبر (۰/۲۵) بزرگ (۰/۲۵) ب) و به (۰/۲۵) کوهها که (۰/۲۵) چگونه (۰/۲۵) برپا شد (۰/۲۵) ج) قطعاً (۰/۲۵) رستگار شد (۰/۲۵) کسی که (۰/۲۵) پاک گردانید (۰/۲۵) آن را (۰/۲۵)

سوالات امتحانی

ماهیت:

نام:

آزمون: دی ماه (نوبت اول)

۱

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید.

(پند گیرنده، یاری می‌کند، کشاورز، مانع شدن)

معنا	کلمه	معنا	کلمه
مُذَكَّر	يَنْصُرُ		
صَدَوَا	زارع		

۲

۲- درست یا نادرست بودن گزینه‌ها را با علامت ✕ مشخص کنید.

- (الف) سَأَلَتَ: پرسیدی از درست نادرست
- (ب) مَحِيَا: زندگی درست نادرست
- (ج) فَوْزًا: رستگاری ارزشمند درست نادرست
- (د) رَفَعَهَا: برافراشت درست نادرست

۰/۵

۳- معنای کلمه «أَوْحَيْنَا» کدام گزینه است؟

- (الف) وَحَىٰ كَرَدِيم ج) وَحَىٰ شَد ب) وَحَىٰ كَرَد د) وَحَىٰ مِنْ شَوْد

۴

۴- هریک از کلمات ستون (الف) را به کلمه مناسب در ستون (ب) وصل کنید.

(ب)	(الف)
برافراشت	غَد
فردا	رَفَع
نیازمند	خَرُوم
نازل شد	نُزِلَ

۵- ترکیب‌های زیر را معنی کنید.

(الف) وَأَجَلٌ مُسَمَّى:

(ب) هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ:

۶- عبارت‌های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

(الف) لِيَقُومُ النَّاسُ بِالْقُسْطِ:

(ب) وَأَنَّ الَّذِينَ آتَيْنَا أَنَّهُمْ يَعْلَمُونَ الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ:

۰/۵

۱

۱

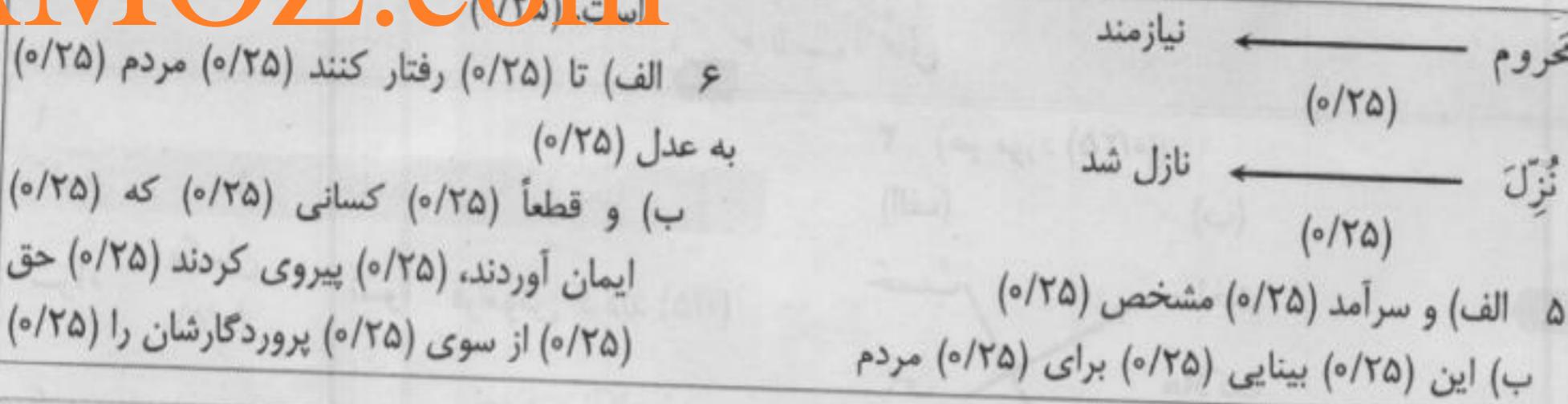
۲

پاسخ سوالات امتحانی

۳ گزینه (الف)، (۰/۵)

- (ب) برا فراشت فردا رفع غد مُذَكَّر
- (الف) فردا برا فراشت غد مُذَكَّر یاری می‌کند زارع

کلمه	معنا	کلمه	معنا
يَنْصُرُ	یاری می‌کند	مُذَكَّر	پند گیرنده
زارع	کشاورز	صَدَوَا	مانع شدن
الف) درست (۰/۵)	ب) درست (۰/۵)	ج) نادرست	د) نادرست (۰/۵)

سوالات انتخابی

کارخانی

درست:

آزمون خودکار (نوبت دوم)

۱- با استفاده از کلمات داده شده، جدول زیر را کامل کنید.

(نومید و ناکام شد، اندک، فراموش کردند، یکسان)

معنا	کلمه	معنا	کلمه
نَسْوَا	سَوَاء		
خَابَ	قَلِيلٌ		

۲- درست یا نادرست بودن گزینه را با علامت ✕ مشخص کنید.

درست نادرست

درست نادرست

درست نادرست

درست نادرست

الف) كُفُوا: همانند

ب) مِهاد: محل آرامش و استراحت

ج) قال يَقُولُ: گفت ای قوم

د) إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ: اگر بدانید

۳- «برافراشته شد» معنای کدام کلمه است؟

الف) خُلِقت ب) رُفِعَت

ج) نُصِبت د) سُطِحَت

۴- هر یک از کلمات ستون (الف) را به کلمه مناسب درستون (ب) وصل کنید.

(ب)	(الف)
ساخت	حَسْبٌ
هلاکت	بَنْيٌ
جاودان	تَبَارٌ
کافی است	عَدْنٌ

۵- ترکیب‌های زیر را معنی کنید.

الف) قُلْ أَعُوذُ

ب) أَلَمْ تَجْعَلْ الْأَرْضَ

ج) لِيَعْلَمَ اللَّهُ

۶- عبارت‌های قرآنی زیر را ترجمه کنید.

الف) مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ

ب) إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْعًا طَوِيلًا

۴ هر مورد (۰/۲۵)

- (ب) ساخت
 (الف) حسبُ
 هلاکت
 (بنی)
 جاودان
 تبار
 عَدْن
 کافی است

کلمه	معنا	کلمه	معنا	۱
یکسان	سَوَاء	فراموش کردند (۰/۵)	نَسَا	(۰/۵)
قليل اندک (۰/۵)	خَابَ	نومید و ناکام شد (۰/۵)		

(۰/۵)

الف) درست (۰/۵)

ب) درست (۰/۵)

ج) نادرست (۰/۵)

د) درست (۰/۵)

گزینه (ب)، (۰/۵)

۵ الف) بگو (۰/۲۵) پناه می‌برم (۰/۲۵) ب) آیا

(۰/۲۵) قرار ندادیم (۰/۲۵) زمین را (۰/۲۵) ج) تا

(۰/۲۵) بشناسد (۰/۲۵) خدا (۰/۲۵)

۶ الف) از (۰/۲۵) جنیان (۰/۲۵) و مردم (۰/۲۵) ب)

(۰/۲۵) قطعاً (۰/۲۵) برای (۰/۲۵) تو (۰/۲۵) در (۰/۲۵)

روز (۰/۲۵) کار و تلاشی (۰/۲۵) بسیار است. (۰/۲۵)

نحو (دوره اول متوسطه)

Biamoz.com | بیاموز

بزرگترین مرجع آموزشی و نمونه سوالات درسی تمامی مقاطع

شامل انواع | نمونه سوالات | فصل به فصل | پایان ترم | جزوه |
ویدئوهای آموزشی | گام به گام | طرح درس | طرح جابر | و ...

اینستاگرام

گروه تلگرام

کanal تلگرام

برای ورود به هر پایه در سایت ما روی اسم آن کلیک کنید

دبستان

ششم

پنجم

چهارم

سوم

دوم

اول

متوسطه اول

نهم

هشتم

هفتم

متوسطه دوم

دوازدهم

یازدهم

دهم